DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS, 1969 M. GRUODŽIO MĖN. 23 D.

TUESDAY, DECEMBER 23, 1969

TREČIOJI DALIS—PART THREE

SĄŽINĖ IR RELIGINĖ LAISVĖ

Vatikano II susirinkimo laisvės samprata

VYT. BAGDANAVIČIUS,MIC

daro naujus sprendimo būdus senoms mūsų problemoms, apie kuriuos mes anksčiau praktiškai supratimo neturėjome.

Kataliko sąžinės laisve

Religinės laisvės pareiškimas, kurį paskelbė visuotinis Vatikano II Bažnyčios susirinkimas, giliai paliečia ne tik šalia Bažnyčios esančių krikščionių gyvenimą, bet ir pačių katalikų, Bažnyčios narių. Ryškiausiai šią mintį iškėlė šio susirinkimo kalbėtojas žurnalistams tėvas Piet Fransen, SJ, savo paskaitoje apie sąžinės laisvę, apie kurią jis skaitė Chicagoje 1966 m. kovo 20 d.

"Būtų juokinga pripažinti laisvę tiems, apie kuriuos mes manome, kad jie yra klaidoje, ir nepripažinti jos tiems, kuriuos mes laikome esant tiesoje" (2 psl.).

Tėvas Fransen nėra koks karštuolis. Jis yra pagrindinis Tridento susirinkimo teologijos žinovas ir dogminės teologijos profesorius Liuvene ir Innsbruke. Jis yra laikomas greičiau konservatyviu, negu liberalu. Tačiau, nepaisant to, jis daro dideles išvadas iš sąžinės laisvės pareiškimo.

Iš tikrųjų teisingai tikintis žmogus yra ne mažiau laisvas, negu netikintis arba toks tikintysis, kurio tikėjimas nepasiekia formalaus pilnumo. Tačiau asmeninės laisvės pripažinimas kiekvienam tikinčiajam, kaip pagrindinio sprendėjo konkrečiose jo gyvenimo situacijose, kuria ne mažą įtampą tarp privačios sąžinės ir veikiančių Bažnyčios įstatymų. Apie tą įtampą čia ir norime kalbėti.

Kad iš tikrųjų Vatikano II susirinkimo pareiškimas suteikia tikinčiajam šitokią sprendimo galią, aišku iš visos eilės jo sakinių. Dievas "atsižvelgia į kilnumą savo sukurtojo žmogaus asmens, kuris turi pats apsispręsti ir likti laisvas" (11). Bažnyčia "seka Kristaus ir apaštalų pėdomis, pripažindama, jog tikėjimo laisvės reikalavimas atitinka žmogaus kilnybę, bei Dievo apreiškimą" (12). Dėlto reikalauja, "kad bet ką darydami, žmonės patys apsispręstų ir atsakingai naudotųsi laisve, veiktų ne verčiami, o sąžinės vedami" (1).

P. Fransen duoda šiai minčiai ryškesnę formą, sakydamas: "Atsiminkite, kad net Bažnyčiai nėra leista pasiimti mūsų atsakomybę. Nėra abejonės, kad Bažnyčia yra siųsta vadovauti mums kelyje į Kristaus tiesą, bet galutinis sprendimas priklauso mum" (21 psl.)..

Iš esmės tai yra sena tiesa, bet ji ne visada buvo pakankamai gyvai praktikuojama. Dėlto pats Vatikano susirinkimas yra įsisąmoninęs, kad šis principas, įvestas gyveniman, kuria naują aplinką. "Vienas iš pagrindinių katalikybės dėsnių sako, jog žmogus turi atsakyti Dievui laisvu tikėjimu; todėl niekas negali būti verčiamas priimti tikėjimą prieš savo norą". Toliau atkreipkime dėmesį į tai, kaip susirinkimas supranta šio principo veikimo išdavas: "Taigi žmonėms statomas reikalavimas religijos srityje nedaryti jokios prievartos pilnai derinasi su tikėjimo esme. Tikėjimo laisvės pripažinimas nemažai padeda sukurti aplinkai, kurioje žmonės gali būti nekliudomai kviečiami į krikščionių tikėjimą, jį noriai priimti ir aktyviai savo gyvenimu jį išpažinti" (10).

Nereikia užmerkti akių prieš tai, kad šis principas praktiškai įgyvendintas, sukels daug pavojų ir konfliktų. Bet jis kartu atidaro naujus sprendimo būdus senoms mūsų problemoms, apie kuriuos mes anksčiau praktiškai supratimo neturėjome.

Teisės ir sąžinės konfliktas

Paimkime vieną pavyzdį ir pažvelkime į jį sąžinės laisvės ir kanonų teisės požiūriu. Pavyzdį paimkime ryškų ir net grubų, kad jis mums ryškiau parodytų pačią problemą, kuri įvairiomis formomis iškils Bažnyčios gyvenime, kai Vatikano II susirinkimo nutarimai pasidarys labiau gyvi visuomenėje.

Štai, yra jauna moteris, kurią vyras paliko be jos kaltės. Jai pasitaiko proga vėl ištekėti ir išauginti vaikus, ką ji laiko savo gyvenimo uždaviniu. Po ilgo svarstymo, pasitarusi su visa eile protingų asmenų, kurie mano, kad, antrą kartą ištekėdama, ji neprasikals nei dieviškai, nei natūralinei teisei, bet tik turės konfliktą su Bažnyčios įstatymais, ji apsisprendžia tai padaryti.

Vaizduokimės, kad šitoks atvejis yra realus. Gal kas sakys, kad jis nėra realus, nes, nusikalsdama Bažnyčios įstatymui, ji neišvengiamai nusikalsta ir Dievo įstatymui: "Ką Dievas yra sujunges, žmogus teneišskiria"; Kristaus yra duota Bažnyčiai galia, kuri yra išreikšta šiais žodžiais: "Ką išrišite žemėje, bus išrišta ir danguje ir ką surišite žemėje, bus surišta ir danguje."

Paanalizuokime truputį šio atvejo realumą. Pirmiausia jis gali būti realus išvidiniu to žmogaus sprendimu. Kuriam nors žmogui gali subjektyviai atrodyti, kad esamoje situacijoje jis ar ji šitokiu keliu gali atlikti savo gyvenimo uždavinį. Ir Vatikano susirinkimas liudija, kad šitoks tiesos santykis su asmeniu yra realus. "... tiesa žmogų įtikina tik savo pačios veikimu švelniai, bet kartu ir galingai, įtaigodama jo protą". Šį pareiškimą Vatikano II susirinkimas daro kaip formalų savo išpažinimą, "kad ši pareiga saisto žmonių sąžinę..." (1). Taigi psichologiniam realumui susirinkimas čia pripažįsta religinio, sąžinę įpareigojančio realumo prasmę.

Bet kaip yra su objektyviniu realumu? Ar gali būti objektyviai pateisinama spraga tarp sprendimo, padaryto einant pasiniu Bažnyčios formulavimu, ir sprendimo, padaryto einant paprastu, tiesioginiu sąžiningo žmogaus sprendimu?

Kiekvienas kanonistas ir moralistas, nors ir labiausiai gerbdamas Bažnyčios autoritetą, turės pripažinti, kad taip. Jokia pozityvinė teisė — o Bažnyčios teisė tokia yra — negali tobulai apimti sudėtingų kiekvieno konkretaus atvejo aplinkybių. Dėlto ir pasilieka sąžinės, o ne teisės uždaviniu apsispręsti konkrečiose gyvenimo aplinkybėse.

Tačiau mūsų kalbamu atveju, ar moteris, šitokiu savo apsisprendimu nepažeidžia natūralios teisės, o kartu ir dieviškosios teisės principo, kad moterystė yra nesuardomas vieno vyro ir vienos moters ryšys. Jeigu taip būtų, tai, nors subjektyviniu klaidingos sąžinės atveju mes tai galėtume pateisinti, bet objektyviniu atžvilgiu tai negalėtų būti teisinga.

Norėdami tai išsiaškinti, pažiūrėkime, kaip moterystės nesuardomumo principas yra išreikštas dabartinėje Bažnyčios teisėje. Iš tikrųjų jis nei Dievo, nei prigimties nėra taip apspręstas, kad neliktų vietos pozityvios teisės formulavimams. Pirmieji krikščionys šios teisės formulavimą yra paėmę iš žydų. Ap. Paulius laiške romėnams rašo: "Ar jūs, broliai, nežinote, — nes aš kalbu žinantiems įstatymą,— kad įstatymas viešpatauja žmogui, kolei jis yra gyvas. Nes ištekėjusi moteriškė yra surišta įstatymu, kolei vyras yra gyvas; bet jei vyras miršta, ji yra laisva nuo vyro įstatymo. Taigi, vyrui gyvam esant, ji vadinsis svetimoterė, jei bus su kitu vyru; bet jei jos vyras miršta, ji yra laisva nuo vyro įstatymo ir nebebus svetimoterė, jei bus su kitu vyru" (7,1-3).

Nesileiskime čia į visas galimas šio teksto implikacijas mum rūpimu klausimu, bet tik pastebėkime, kad Paulius čia remiasi tik pozityvine teise, t.y. žydų įstatymu. O ir nedideliam Šv. Rašto žinovui yra žinoma, kaip didelėje opozicijoje jis buvo tam įstatymui ir kiek visokių net nemandagių žodžių jis yra prisakęs jo atžvilgiu.

Vadinasi, jis puikiai žino, kad jis čia remiasi ne tiesioginiu Dievo įsakymu, ne Kristaus mokslu, bet pozityvine teise. Žinoma, mes čia jokiu būdu nenorime pasakyti, kad taisyklės, kaip ir šis nuostatas veikia įvairiose kultūrose, yra nustatomas pozityvinio įstatymo. Ir taip žydiškoje sąrangoje "moteriškė yra surišta įstatymu, kol vyras yra gyvas.".

Ir šis aiškinimas nėra koks naujas išradimas. Bažnyčia puikia žino, kad ji turi teisę leisti atitinkamus įstatymus moterystės teisei tvarkyti ir kad tie įstatymai vienais laikais yra vienokie, kitais kitokie. Taip pvz. atitinkamo kunigo dalyvavimas moterystės apeigose yra įvestas tik nuo Tridento vis. susirinkimo laikų. O dar ir šiandien katalikų moterystės yra laikomos tikros, kur kunigas su atitinkamais įgaliojimais yra nepasiekiamas, pvz. Sibire.

Mes čia norime atkreipti dėmesį į tai, kad sąlygos, kurios padaro konkrečią moterystę Bažnyčios teisės institucija, yra pozityvinės teisės kilmės. Jų gali būti daugiau ir mažiau. Bet jos nulems, ar moterystė Bažnyčios požiūriu yra ar jos nėra. Dėlto negalima sakyti, kad moteris, kuri apsisprendžia prieš kanonų teisės nuostatą, bet tiesiogiai nepažeidžia dieviškosios ir prigimties teisės, neišvengiamai ir būtinai tuo pačiu pažeidžia dieviškąją ir prigimties teisę.

Tačiau mes neneigiame, kad ji pažeidžia pozityvinę Bažnyčios teisę, o per ją ir Dievo teisę. Per Bažnyčios teisę irgi kalba Dievas, ne tik per žmogaus sąžinę. Tokiu būdu negalime neigti, kad mes turime labai rimtą konfliktą. Jo nebūtų, jeigu mes šią moterį galėtume apspręsti vien pozityvine teise ir , ja einant, ją pasmerkti. Tačiau Vatikano II susirinkimo religinės laisvės deklaracija, iškeldama žmogaus apsisprendimo teisę, šios galimybės mums neduoda. Ji išryškina problemą, kurios anksčiau taip aiškiai mes nematėme. Bet jeigu mes jos nematėme, tai nereiškia, kad jos nebuvo. Tik ji buvo sprendžiama visada viena kryptimi. Kai iškildavo konfliktas tarp sąžinės ir įstatymo, praktiškai nulemdavo įstatymas. Ir žmogus, kuris nepaklusdavo įstatymui svarbiame reikale, automatiškai pasijusdavo už Bažnyčios durų.

Šiandien, atrodo, nebūtinai taip turėtų būti. Antrasis Vatikano susirinkimas sako, kad Dievas "atsižvelgia į kilnumą savo sukurtojo žmogaus asmens, kuris turi pats apsispręsti ir likti laisvas" (11). Religinės laisvės pagrindas glūdi žmogaus garbėje. "Ši laisvės doktrina taip pat turi savo šaknis Dievo Apreiškime" (9).

Prof. Kuraičio dėsnis

Kai mums ryškėja sąžinės apsisprendimo ir pozityvinės teisės konfliktas, man prisimena vienas mano mokytojas, prieš kiek laiko Lietuvoje miręs, kuris žvelgė pirmyn dešimtmečiais, bet labai nedaugelio buvo suprastas. Turiu mintyje prof. Praną Kuraitį.

Jis ne kartą yra pasakęs, kad, kai iškyla konfliktas tarp moralinio požiūrio į dalyką ir pozityvinės teisės požiūrio, moralinis požiūris yra aukštesnis. Man tada nebuvo taip aiški šios rūšies problema, dėlto ir šis jos sprendimo pobūdis neatrodė toks reikšmingas. Bet dabar, kai šis klausimas darosi ne vien teologų, bet ir spaudos diskusijų objektu, man atrodo, kad Kuraičio dėsnis turi vadovaujančios reikšmės.

Mažių mažiausiai jis sako, kad moralinio požiūrio negalima palaidoti teisinio požiūrio sąskaiton. Po antrojo Vatikano susirinkimo tai darosi labai girdimu mokslu. Tėvas J.H. Walgrawe, O P, iš Liuveno mokyklos, taip pat kaip ir Kuraitis, rašo: "Dorovė darosi asmenine ir dinamiška; ji netenka savo prievartinio, neigiamo pobūdžio" (37 psl. Is morality static or dynamic? kolekt. leidinyje: Moral problems and Christian personalism, Concilium, Vol. 5. 1965 N. York).

Dalykas, kurio čia nori Walgrawe, ir dalykas, kurio visi no-

(Nukelta į 3 pusl.)

FRANCISCO LUIS BERNARDEU

SONETAS MARIJOS GIMIMO PROGA

Atėjo į gyvenimą tam, kad mirtis
paliautų gyvenusi mūsų gyvenime,
ir tam, kad tai, kas anksčiau buvo gyvenimas
būtų labiau mirtis už pačią mirtį.

Atėjo į gyvenimą tam, kad gyvenimas
galėtų suteikti gyvybę savo mirtimi,
ir kad tai, kas anksčiau buvo mirtis,
būtų labiau gyvybinga, nei pats gyvenimas.

Nuo tada gyvenimas toks kupinas gyvybės
ir vakarykštė mirtis tokia menka mirtis,
kad, jeigu gyvenimui stigtų gygybės,

o mūsų mirčiai būtų perdaug mirties,
su šiuo gyvenimu mum teiktų gyvybę,
kad numarintų likutį mirties.

Išvertė *P. Gaučys*

Fr. L. Bernardez argentiniečių poetas, mėgstąs religines temas.

MARTIN ADAM

KALĖDOS

Tavo akys
sudeda rankas
kaip Leonardo
Madonos.

Saulėleidžio miškai,
auksiniai lapai
tamsaus Renesanso.

Jūros banda
bliauna į dangaus olą,
pilną angelų.

Dievas įsikūnija
kūdikyje, besiekiančiam žaislų
iš tavo rankų.

Tavo lūpos
teikia šilimą, kurią neigia
karvė ir asilas.

Ir prietamsyje
tavo plaukai skleidžia savo
šiaudus
Dievui Kūdikiui.

Išvertė *P. Gaučys*

Martin Adam, peruiečių poetas.

Lietuviška kalėdinė eglutė Bismarcko viešbutyje Chicagoje. Kairėje esančius anglų kalba įrašus padarė Marija Krauchunienė ir Paulina Vaitaitienė, bendradarbiaudamos su J. Daužvardiene. Nuotr. V. Noreikos

VYSK. ANTANO DEKSNIO KALĖDINIS LAIŠKAS EUROPOS LIETUVIAMS VAKARUOSE

Mielieji Kristuje,

Pranašas Izaijas pranašavo: "Sužibės mums šviesa, nes užgimė Viešpats, ir vadinsis Nuostabusis, Dievas, taikos Kunigaikštis, būsimojo amžiaus Tėvas, kurio viešpatavimui nebus galo" (Iz. 9, 2).

Ši pranašystė išsipildė Kalėdų naktį Betliejuje. Sužibėjo šviesa pasauliui ir ji nebegęsta. Kristaus, Taikos Kunigaikščio, gimimas su džiaugsmu kasmet minimas. Tačiau toji sužibėjusi šviesa žmoguje gali išblėsti, jos šiluma užgesti, jei gyvenimo rūpesčių ar materialistinės dvasios apniktas žmogus neras vietos savo širdyje atėjusiam Taikos Kunigaikščiui.

Palaikydami prasmingas Kūčių stalo-meilės šeimoje, meilės tarpusavy papročius, tuo būdu mes jungsimės ir su broliais lietuviais, išblaškytais po visus pasaulio kraštus. O Kristus, eucharistijoje priimtas, šiose didžiose šventėse stiprins mūsų sielos ryšį Dievuje ir leis mums išgyventi tikrai krikščionišką Kalėdų džiaugsmą.

.....Šiose didžiose šventėse noriu Jus, visus Vakarų Europos lietuvius, pasveikinti ir palinkėti visiems daug džiaugsmo Kalėdose ir laimingų Naujųjų Metų. Te Dievo palaima ir jo ramybė būna su Jumis.

Jūsų Kristuje
Antanas L. Deksnys
Vakarų Europos lietuvių vyskupas

Didžiųjų švenčių proga visi lietuviai, gyveną okupuotoje Lietuvoje ir po platųjį pasaulį išblaškyti, jungiasi nors mintimis ir išgyvena gaivinantį ir stiprinantį jausmą, kad visi mes esame vienos ir nepakeičiamos tėvynės Lietuvos vaikai. To dvasinio apsijungimo negali sutrukdyti nei okupantas, nei neaprėpiamos vandenynų ir Sibiro taigų platybės.

Išblaškytieji lietuviai su pagarba ir pasitikėjimu žvelgia į savo brolius pavergtoje tėvynėje, nepalūžusius ir tęsiančius likiminę kovą prieš okupantą. Gili užuojauta lydi tuos, kurie tebekenčia Sibiro tremtį. Savo nepalaužiamą viltį ir pasiryžimą daryti visa, kas įmanoma tėvynės laisvės aušrai pagreitinti šia proga atnaujina tie, kuriems buvo lemta palikti savo gimtąjį kraštą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas visų lietuvių pastangas apjungia, derina ir visai laisvės kovai vadovauja.

Su viltimi ir tikėjimu žvelgia lietuvių tauta į naują dešimtmetį. Su viltimi, kad gėris ir teisingumas, o ne teroras ir brutali jėga, lems tautų ir valstybių ateitį. Žvelgiame į naują dešimtmetį su tikėjimu, kad per kontinentus riedanti laisvėjimo banga palies ir sovietinę imperiją ir atneš laisvės aušrą mūsų tėvynei Lietuvai.

Kristaus gimimo ir Naujųjų Metų švenčių proga sveikiname visus lietuvius okupuotoje tėvynėje, Sibiro tremtyje ir laisvame pasaulyje. Telaimina Visagalis visų mūsų šventas pastangas tėvynei laisvę sugrąžinti, tauriais lietuviais išlikti ir mūsų tautos genijų mene ir moksluose realizuoti.

Visiems linkime linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

PRIE BABILONO VANDENŲ

STEPHEN VINCENT BENET

Šiaurė, vakarai ir pietūs yra gera medžioklės vieta, bet yra uždrausta eiti į rytus. Yra uždrausta įžengti į vadinamas Mirusias Vietas, išskyrus ieškant metalo. Ir tik tas gali paliesti metalą, kuris yra kunigas arba kunigo sūnus. Po to abu — žmogus ir metalas —turi būti apvalyti. Šitos yra taisyklės ir įstatymai. Ir jie yra gerai sukurti. Yra uždrausta pereiti didelę upę ir žiūrėti į tą vietą, kuri kadaise buvo Dievų Vieta — šitai yra griežčiausiai uždrausta. Mes nesakome net to vardo, nors tačiau žinome tą vardą. Tai yra tenai, kur dvasios ir demonai gyvena, tai yra ten, kur yra pelenai Didžiojo Degimo. Šitei dalykai yra uždrausti ir jie jau buvo uždrausti nuo laiko pradžios.

Mano tėvas yra kunigas; aš esu kunigo sūnus. Aš esu buvęs Mirusiųjų Vietose arčiau mūsų pirmiausia su savo tėvu, ir aš labai bijojau. Kai mano tėvas įėjo į namą ieškoti metalo, aš stovėjau prie durų, ir mano širdis jautėsi maža ir silpna. Tai buvo mirusio žmogaus namas, dvasios namas. Namas neturėjo žmogaus kvapo, bet ten kampe buvo seni kaulai. Tačiau nepritinka kunigo sūnui rodyti baimę. Aš pažiūrėjau į kaulus šešėlyje ir vos susilaikiau nesušukęs.

Tada mano tėvas išėjo su gerokai dideliu metalo gabalu. Jis pažiūrėjo į mane abiem akim, bet aš nenubėgau. Jis davė man metalą palaikyti, — aš priėmiau ir nenumiriau. Taip jis žino, kad aš tikras jo sūnus ir, laikui atėjus, būsiu kunigas. Tas įvyko, kai aš buvau dar labai jaunas, tačiau mano broliai to nebūtų padarę, nors jie yra ir geri medžiotojai. Po šio įvykio broliai man davė gerą mėsos gabalą ir šiltą vietą prie ugnies. Mano tėvas stebėjo mane, jis buvo patenkintas, kad aš būsiu kunigu. Bet kai aš didžiavausi ar verkiau be priežasties, jis mane daug griežčiau baudė, kaip mano brolius. Tai buvo gerai.

Po kurio laiko man buvo leidžiama eiti į mirusių namus ir ieškoti metalo. Taip aš žinojau tų namų perėjimus ir, jeigu pamatydavau kaulus, aš jų daugiau nebijodavau. Tie kaulai yra lengvi ir seni, kartais, juos palietus, jie subyra į dulkes. Bet tai yra didelė nuodėmė.

Aš buvau išmokytas giesmių ir burtų, buvau išmokytas sustabdyti kraujo bėgimą iš žaizdos ir dar daugiau paslapčių. Kunigas turi žinoti daug paslapčių, tą mano tėvas sakė. Jei medžiotojai galvoja, kad mes darome visus dalykus su giesmių ir burtų pagalba, tai jie gali tikėti, ir tas jų nepažeidžia. Aš buvau išmokytas skaityti senas knygas ir rašyti senus raštus —tas buvo sunku ir ilgai užtruko. Mano žinojimas padarė mane laimingu ir buvo kaip ugnis mano širdyje. Iš viso labiausiai aš mėgstu klausytis iš Senų Dienų ir pasakų apie dievus. Aš klausiau savęs daug klausimų, į kuriuos neradau atsakymo, bet buvo gera, kad aš jų klausiau. Nakčia atsigulęs klausydavau vėjo — man atrodė, kad tas buvo dievų balsas, skraidąs ore.

Mes nesame ignorantai, kaip miškų žmonės; mūsų moterys verpia vilnas su rateliais, mūsų kunigai nešioja baltą rūbą. Mes nevalgome maisto nuo medžio, mes nesame užmiršę senų raštų, nors jie yra ir sunkiai suprantami. Tačiau mano žinojimas ir nežinojimas degė manyje, aš no-

(Nukelta į 2 psl.)

Prie Babilono vandenų

(Atkelta iš 1 psl.)

rėjau daugiau žinoti. Kai aš užaugau pagaliau į vyrus, priėjau prie tėvo ir pasakiau: "Jau yra laikas pradėti savo kelionę. Duok man savo sutikimą."

Jis ilgai žiūrėjo į mane, glostydamas savo barzdą, ir pagaliau ištarė: "Taip. Tikrai yra laikas." Tą naktį klebonijoje aš papra šiau ir priėmiau apvalymą. Mano kūnas kentėjo, bet mano dvasia buvo vėsus akmuo. Tai buvo pats mano tėvas, kuris klausinėjo mane apie mano sapnus.

Jis liepė man nukreipti žvilgsnį į ugnies dūmus ir žiūrėti; aš mačiau ir pasakiau, ką mačiau. Tai buvo, ką aš visuomet matydavau: upę ir už jos didelę Mirusiųjų Vietą ir joje vaikščiojančius dievus. Aš visada apie tai galvodavau. Jo akys buvo griežtos, kai aš jam pasakiau, kad jis nebebuvo mano tėvas, bet kunigas. Jis pasakė: "Tai yra stipri vizija."

"Tai yra mano," aš pasakiau, kai dūmai raitėsi ir mano galva jautė lengvumą. Jie dainavo Žvaigždžių dainą kitame kambaryje, ir tai buvo kaip bičių dūzgimas mano galvoje.

Tėvas manęs paklausė, kaip dievai buvo apsirengę, ir aš jam pasakiau kaip. Mes žinojom, kaip jie buvo apsirengę iš knygos, bet aš juos mačiau lyg stovinčius priešais mane. Kai aš pabaigiau, jis metė pagalius tris kartus ir stebėjo juos, kai jie krito.

"Šitas yra labai stiprus sapnas," jis pasakė. "Jis gali tave patį sunaikinti."

"Aš nebijau," pasakiau ir stipriai pažiūrėjau į jį. Savo balsą girdėjau silpnai savo ausyse, bet tai buvo nuo dūmų.

Jis palietė mane, davė lanką ir tris strėles.

"Juos pasiimk," sakė. "Yra uždrausta keliauti į rytus ir pereiti upę. Uždrausta eiti į Dievų Vietą. Visa tai yra uždrausta."

"Visa tai yra uždrausta," aš sakiau. Bet tai buvo mano balsas, kuris kalbėjo, o ne mano dvasia. Jis vėl pažiūrėjo į mane.

"Mano sūnau," jis sakė, "vieną kartą aš turėjau jaunatviškas idėjas. Jeigu tavo idėjos nepražudys tavęs paties, tu gali būti didelis kunigas. Jeigu jos pražudys tave, tu visvien būsi mano sūnus. Dabar eik, pradėk savo kelionę."

Aš pasninkavau taip, kaip yra įstatyme. Mano kūnas kentėjo, bet ne mano širdis. Saulei leidžiantis, aš jau buvau toli už kaimo. Aš meldžiaus ir apsivaliau, laukdamas ženklo. Ženklas buvo erelis. Jis skrido į rytus.

Kartais ženklai yra siunčiami blogų dvasių. Todėl aš vėl laukiau ant plokščio akmens, pasninkaudamas, neimdamas maisto. Aš buvau labai ramus, galėjau jausti viršum savęs dangų ir apačioje žemę. Aš laukiau, kol saulė vėl pradėjo leistis. Tada trys elniai perbėgo slėnį į rytus, neužuosdami manęs, nei matydami manęs. Jų tarpe buvo baltas elniukas — tai didelis ženklas.

Aš sekiau juos iš tolo, laukdamas lyg kokio nuotykio. Mano širdis nujautė blogai, kad einu į rytus, tačiau aš žinojau, kad turėjau eiti. Mano galva užė nuo pasninkavimo. Aš net nepastebėjau panteros, šokančios ant balto elniuko. Bet iki aš susigaudžiau, kas nutiko, lankas buvo mano rankoje. Aš sušukau ir pantera pakėlė galvą nuo elniuko. Yra nelengva užmušti panterą tik su viena stėle, tačiau stėlė pataikė per akį į smegenis. Žvėris buvo užmuštas, kai mėgino šokti, apsiversdamas, drebėdamas. Tada aš žinojau, kad tai buvo mano kelionė, kad man buvo leista eiti į rytus.

Kai naktis atėjo, aš susikūriau ugnį ir išsikepiau mėsos. Tai yra aštuonių saulių kelionė į rytus, ir keliautojas praeina daug Mirusiųjų Vietų. Miškų žmonės bijo, bet ne aš. Kartą naktį užkūriau ugnį pakrašty Mirusiųjų Vietų ir kitą rytą, netoli mirusių namo atradau gerą peilį, bet truputį aprūdijusį. Tai buvo mažas, palyginus su tuo, kas vėliau atsitiko, tačiau mano širdis jautė didelį pasitenkinimą. Visada, kai aš ėjau medžioti, peilis buvo arčiau manęs kaip strėlė. Du kartus aš praėjau Miško žmonių medžiokles jų nepastebėtas. Taip aš žinojau, kad mano burtai buvo stiprūs ir mano kelionė švari, nepaisant tiesos.

Prieš aštuntos saulės nusileidimą aš priėjau didelės upės krantą. Jau buvo praėję pusė dienos kelionės, kai palikau dievo kelią — mes nebevartojame dievų kelių, nes jie yra dideliais gabalais suskaldyti. Geriau yra keliauti per mišką. Tolumoje mačiau vandenį pro medžius, bet jie buvo be galo tankūs. Pagaliau išėjau į atvirą vietą ant uolos viršūnės. Didelė upė apačioje atrodė kaip milžinas saulėje. Ji yra labai ilga ir labai plati. Ji galėtų praryti visus mums žinomus intakus ir visvien būtų alkana. Jos vardas Ou-dis-sun— Šventoji, Ilgoji. Nė vienas žmogus iš mano tautos nėra jos matęs, net mano tėvas, kunigas. Tai buvo stebuklinga, ir aš meldžiausi. Vėliau aš pakėliau akis ir pažiūrėjau į pietus. Ten buvo Dievų Vieta.

Kaip aš galiu tau pasakyti, kaip tai atrodė, jeigu nežinau. Reginys buvo tenai raudonos šviesos ir pastatai buvo per dideli, kad būtų namai. Jie buvo ten su raudona šviesa viršuj, dideli ir sugriuvę. Aš žinojau, kad, kai dar kartą pažiūrėsiu, tai dievai mane pamatys. Užsidengiau akis rankomis ir nuėjau atgal į mišką.

Tikrai gyvenimui to užtenkam. Tikrai to buvo pakankamai praleisti naktį ant uolos. Miškų gi žmonės čia neateina. Per visą naktį aš galvojau, kad turėsiu pereiti upę ir įeiti į Dievų Vietas, net jeigu dievai ir prarytų mane. Mano burtai man nepadėjo, bet visvien buvo manyje ugnis, ugnis mano galvojime. Kai jau saulė pakilo, galvojau: "Juk mano kelionė buvo švari. Dabar aš eisiu namo, atsisakydamas nuo naujos kelionės". Bet nors ir galvojau taip, žinojau, kad taip negalėsiu. Jeigu aš eičiau į Dievų Vietą, tikrai mirčiau, bet, jeigu neičiau, niekuomet nebūčiau ramus. Yra geriau prarasti savo kūną, negu savo dvasią, jeigu aš esu kunigas ir dar kunigo sūnus.

Tačiau kai aš pasidariau laivelį, ašaros bėgo iš mano akių. Miškų žmonės būtų galėję užmušti mane be pasipriešinimo, jeigu jie tada būtų atėję pas mane, bet jie neatėjo. Kai laivelis buvo jau padarytas, sukalbėjau maldas už mirusius ir nusidažiau mirčiai. Mano širdis buvo varlės šaltumo ir keliai vandens, bet degimas manyje nedavė ramybės. Kai traukiau laivelį nuo kranto, pradėjau savo mirties dainą. Tai buvo graži daina.

"Aš esu Jonas, Jono sūnus," dainavau. "Mano žmonės yra Kalnų žmonės. Jie yra vyrai".

Aš einu į Mirusiųjų Vietas, bet nesu užmuštas.

Aš imu akmenis iš Mirusiųjų Vietų, bet nesužeistas.

Aš keliauju dievų gatvėmis ir nebijau. Eyah! Aš esu užmušęs panterą ir elniuką.

Aš priėjau didelę upę. Eyah! Joks žmogus nėra keliavęs čia anksčiau.

Yra uždrausta eiti į rytus, bet aš ten buvau, yra uždrausta eiti prie didžios upės, bet ten irgi buvau.

Atidarykite savo širdis, savo vidų ir klausykite mano dainos.

Dabar aš einu į Dievų Vietą; aš nebegrįšiu. Mano kūnas yra nudažytas mirčiai, ir mano kojos silpnos, bet mano širdis yra didelė, kai aš einu į Dievų Vietą.

Viskas taip pat, kai aš atėjau į Dievų Vietą, bet aš bijojau, bijojau. Didžiosios upės srovė yra labai stipri; ji savo rankomis apkabino mano laivelį. Tai buvo stebuklinga, nors pačiai upei tai yra platumas ir ramumas. Aš galėjau jausti piktas dvasias aplink save šviesų rytą. Aš galėjau jausti jų alsavimą ant savo sprando, kai aš buvau nešamas pasroviui. Aš niekada nesu buvęs taip vienišas — aš mėginau galvoti apie savo žinojimą, bet tai buvo kaip žiemą voverės galvojimas apie riešutų krūvą. Daugiau nebebuvo stiprybės mano žinojime, ir aš jaučiausi mažas, kaip beplunksnis ką tik išperėtas paukščiukas, vienišas ant didžiosios upės — dievų tarnas.

Bet po kurio laiko mano akys atsivėrė, ir pamačiau. Aš mačiau abu upės krantus. Aš mačiau juos kartą, skersai upės buvusius dievų kelius, bet dabar jie buvo sudaužyti ir nukritę, kaip nulūžę vynuogių šakos. Jie buvo labai didingi, atrodė stubeklingi, kad ir sudaužyti, Didžiojo Degimo, kai ugnis krito iš dangaus. Ir kas kartą srovė mane nešė arčiau prie Dievų Vietos, kur milžiniški griuvėsiai pradėjo kilti prieš mano akis.

Aš nežinojau apie paslapčių, nes mes esame Kalnų žmonės. Aš pagaliau mėginau vairuoti savo laivelį, bet laivelis sukosi aplink. Aš maniau, kad upė norėjo mane praplukdyti pro Dievų Vietą ir nunešti į legendinius Šaltuosius Vandenis. Tada aš pasidariau piktas, ir mano širdis plakė stipriai. Garsiai aš ištariau: "Aš esu kunigas ir dar kunigo sūnus!" Dievai išgirdo mane, jie parodė, kaip reikia irkluoti pagaliu tik vienoje laivelio pusėje. Srovė pati pasikeitė, ir aš artėjau į Dievų Vietą.

Kai aš jau buvau labai arti, mano laivelis atsitrenkė ir apsivertė. Tada galėjau plaukti į mūsų ežerus ir taip nuplaukiau į krantą. Ten buvo ilgas gabalas rūdijančio metalo, įmirkęs giliai į upę. Užlipau ant jo ir atsisėdau giliai alsuodamas. Aš išsaugojau savo lanką ir dvi strėles, taip pat peilį, rastą Mirusiųjų Vietoje. Ir tai viskas. Mano laivelis, sukdamas pasroviui, nuplaukė į Šaltuosius Vandenis. Aš žiūrėjau į jį ir galvojau, jeigu aš būčiau patekęs po juo, tai būčiau bent saugiai miręs. Tačiau, kai išsidžiovinau savo lanko virvę ir vėl ją ištempiau, aš vėl ėjau Dievų Vietos link.

Jaučiau žemę po kojų, bet manęs nedegino. Yra neteisybė, kaip pasakose sakoma, kad tenai že-

(Nukelta į 4 pusl.)

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
LINKI VISIEMS SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

PETRAS KAZANAUSKAS
Mutual Federal Bendrovės — Prezidentas
2212 W. Germak Rd., Chicago, Ill. 60608

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
proga,
sveikiname visus mūsų parapiečius, gimines, rėmėjus, geradarius bei pažįstamus, ypač tuos, kurie pagelbsti mažinti parapijos skolas, remia bažnyčios remonto reikalus ir prisideda prie parapijos dvasinio gyvenimo gerovės.
Linkime visiems pasisekimo ir dvasinių gėrybių.
ŠV. KRYŽIAUS PARAPIJOS KUNIGAI:
Edvardas Abromaitis — A. Stašys
J. Gilbertas — K. Juršėnas

J. ir K. BALTRAMONAI, sav.
Restorano
RŪTA
MARQUETTE PARKE
6812 So. Western, PR 8-3493

savo klientams, draugams ir pažįstamiems siunčia nuoširdžius linkėjimus Kalėdų švenčių proga.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime mūsų klientams, draugams ir pažįstamiems.
V. & S. DISTRIBUTORS
Importuoto ir vietinio maisto urmo prekyba.
TEL. — 376-6336
4621 S. Hermitage Ave., Chicago, Ill. 60609

Amerikos Lietuvių Piliečių klubas
3655 No. West 34th Street, Miami, Florida, sveikina visus Lietuvius ir linki sulaukti sveikiems Šv. Kalėdų ir Naujų Metų.
VALDYBA IR DIREKTORIAI

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime visiems mūsų klientams ir draugams
MR. ir MRS. PAUL PUTRIM
BUČERNĖ IR GROSERNĖ
1446 South 49th Ct. Cicero, Illinois
Phones OLYMPIC 2-7529

Dr. Stepas ir dr. Giedrė Matai
sveikina visus savo draugus ir pažįstamus Šv. Kalėdų proga.
Cleveland, Ohio 44131

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime
MŪSŲ KLIENTAMS, DRAUGAMS IR PAŽĮSTAMIEMS
BALTIC BAKERY
NAUJOSE, ŽYMIAI PADIDINTOSE PATALPOSE
4627 So. Hermitage Ave. Tel. LA 3-1510
CHICAGO, ILLINOIS 60609

ŽEMAIČIŲ KULTŪROS KLŪBO VALDYBA
švenčių proga, sveikina narius ir jų svečius, taip pat irDienraščio štabą, linkėdami sveikatos, ilgo amžiaus ir lietuviško vieningumo. Vienybė — galybė!
JUOZAS SKEIVYS, Pirmininkas
JUOZAS BALIČA, Vice pirm.
ROZĖ DIDŽGALVIS, Nut. rašt.
JONAS DIDŽGALVIS, Kasinink.
BERNICE ŽEMGULIS, Fin. rašt.
DAN LUKAS, Kasos globėjas
KANIE JUŠKA, Maršalka

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime visiems savo klientams ir draugams
DARGIS DRUG STORE
Mr. & Mrs. CHARLES P. DARGIS
2425 W. Marquette Road, Chicago, Ill.
Tel. HEmlock 4-6050

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
LINKIME
savo klientams, draugams ir pažįstamiems
RANCH MOTEL
WALTER RASCIAUSKAS JOHN ZALGA JOHN PADZIUNAS
9201 Stony Island Ave. Chicago 17, Ill.
Telef. REgent 1-3100

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems lietuviams!
BORMANN, INCORPORATED
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
618 N. 16th Ave. prie Chicago Ave.
MELROSE PARK, ILL. — AMBULANCE SERVICE
Melrose Park Phone FI. 4-0714

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klientams ir draugams.
PALANGOS VALGYKLA
JUOZAS IR JADVYGA BARTKAI
6918 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.
Tel. GRovehill 6-9758

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime visiems savo klientams ir draugams
TULPĖ VALGYKLA
JUZĖ IR IZIDORIUS AUGAIČIAI, Sav.
2447 West 69th Street

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Bičiuliams ir klijentams linki
STEFA IR BENAS DUNDAI
UŽEIGOS Savininkai
Galite gauti pirmos rūšies importuotų ir vietinių gėrimų
4830 W. 15th St. Tel. TOwnhall 3-1617
CICERO 50, ILLINOIS

SĄŽINĖ IR RELIGINĖ LAISVĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

ri nusikratyti, yra vien negatyviai išreikšti dorovės reikalavimai: nedaryk to, tas uždrausta, tas neleistina. Užuot to, mūsų dorovei turėtų vadovauti šitokia galvosena: mano, kaip krikščionio, uždaviniai šiais laikais, šioje tautoje, šioje visuomenėje, šioje šeimoje, atsižvelgiant į šioje tautoje, šioje visuomenėje, šioje šeimoje esančius sunkumus, yra tokie ir tokie. Čia verta pažymėti, kad šitaip suvokti uždaviniai ne būtinai turi būti lengvesni, negu uždaviniai, suvokti vien saugojantis draudimų.

Tačiau mes stokotume įžvalgumo, jeigu manytume, kad šitaip suvokti doriniai uždaviniai niekada nesusikirs su pozityviniais, nors ir Bažnyčios išleistais, įstatymais. Juk negalima tikėtis, kad įstatymai būtų leidžiami taip, kad jie tobulai atitiktų kiekvieną galimą atvejį. Ypač to negalima reikalauti iš Bažnyčios įstatymų, turinčių apimti visas tautas ir visas kultūras, kurios yra labai skirtingos. Juo labiau ne galima norėti, kad jie pramatytų kurio nors laikotarpio specifinius kokios tautos, šeimos ar visuomenės gyvybinius uždavinius.

Bet kas daryti tada, kai aktualūs doriniai uždaviniai susikerta su Bažnyčios įstatymais? Iš tikrųjų Kuraičio dėsnis mums ne tiek pagelbsti problemą išspręsti, kiek ją pagilina. Jis sako, kad ji yra neapeinamai reali.

Kai mes turime šitaip išryškėjusią problemą, mums nelieka nieko kito, kaip pripažinti dvigubą krikščionio statusą Bažnyčioje. Išeina, kad čia yra žmonių, kurie yra tvarkoje formaliai (įstatymiškai) ir iš vidaus, bet čia yra ir tokių žmonių, kurie įstatymiškai yra netvarkoje, bet vidujai gali būti tvarkoje. Organizaciniu atžvilgiu šitoks sprendimas nėra joks palengvinimas. Jis kiekvienu atveju liudija tam tikrą skilimą ir disharmoniją. Tačiau dirbtinės harmonijos įvedimas ten, kur jos nėra, reiškia ne tiek organizacinį laimėjimą, kiek prievartą.

Sąžinės ir viešosios teisės forumai

Naujaisiais amžiais pasireiškęs Bažnyčioje viešosios teisės pirmavimas prieš asmeninį apsisprendimą įvedė jon daug išorinės tvarkos, bet iš kitos pusės daugeliui žmonių paaštrino sąžinės konfliktus ir daugelį jų išstūmė iš Bažnyčios. Kiekvienas žmogus, kuris buvo teisiškai netvarkoje, buvo automatiškai ekskomunikuotas, t.y. daugiau ar mažiau išskirtas iš išganymo sąrangos. Gal būt, daugeliu atvejų tai yra neišvengiama. Tačiau nėra abejonės, kad ir toks žmogus turi teisę į išganymą. Tuo tarpu, nesant pakankamai išryškintai asmeninio apsisprendimo teologijai, toks žmogus iš viso atkrito nuo Bažnyčios, nes nebuvo jokio kablio, už kurio jis būtų galėjęs laikytis.

Ne taip buvo pirmaisiais krikščionybės amžiais, kada Bažnyčia šalia tikrųjų narių turėjo gyvą atgailojančių narių instituciją, kaip nuolatinį reiškinį, su savita tvarka. Atrodo, kad laisvės dekretas automatiškai grąžins Bažnyčion šią seniai užmirštą, iš esmės labai krikščionišką instituciją.

Tiesą sakant, formaliai Bažnyčia niekada nebuvo atsisakiusi minties, kad krikščionių santykiuose yra du forumai su skirtingomis procedūromis. Tai liudija, kad iki šių dienų teologinėje terminijoje yra išlikę šių dviejų forumų terminai, kaip teisinės sąvokos. Tai yra vadinami "Forum internum" ir "forum externum". "Forum internum" yra išvidinis, žmogaus sąžinės forumas, kuris yra ryškiausiai atstovaujamas išpažinties sakramente. Išorinis forumas yra atstovaujamas visų kitų Bažnyčios sakramentų ir institucijų. Tačiau praktiškai skirtumas tarp šių forumų buvo beveik išnykęs. Tai šalia kitų priežasčių įvyko dėl to, kad išvidinis forumas vis labiau ir labiau buvo apsprendžiamas išorinių įstatymų. O išoriniai įstatymai neprileido tokio asmeninio apsisprendimo, kuris nuo jų skirtųsi. Tačiau dabar religinės laisvės dekretas, išryškindamas sąžinės laisvę, šį skirtumą Bažnyčios gyvenime ilgainiui vėl padarys realiu.

Reikia sutikti, kad religinės laisvės principo išryškinimas atidarys duris ne vienam piktnaudžiavimui. Tačiau piktnaudžiavimas nepanaikina paties principo teisingumo. Taip, kaip įstatymo piktnaudžiavimas, jį vien žodiškai išsiaiškinant ir net apeinant jo dvasią, nepanaikina įstatymo reikšmės.

Sąžinės laisvės principas, pritaikytas gyvenime, leis ir nusidėjėliui naudotis Bažnyčios palaima labiau, negu jis ja naudojosi iki šiol, ir laimėti savo išganymą. Bažnyčia iš tikrųjų yra nusidėjėlių gelbėtoja, bet pasiliekant vien su įstatymu ir nepaisant sąžinės sprendimo, ji pasidaro greičiau nusidėjėlių atmetėja. Arba nusidėjėliui nėra joje vietos, arba nusidėjėlis veidmainiškai apsisprendžia ir formaliai pasilieka Bažnyčioje, vidujai tuo tarpu nebūdamas tuo, kuo dedasi.

Tai nereiškia, kad turėtų būti panaikinti Bažnyčios įstatymai. Įstatymas pasilieka įstatymu net tada, kai iš jo padaroma išimtis ir duodama dispensa. Bažnyčios įstatymai turi tą skirtumą nuo pasaulinių įstatymų, kad jie prileidžia galimybę atskiru atveju jų nesilaikyti. Tai ir yra vadinamos dispensos. Jų buvimas Bažnyčioje liudija jos teisininkų principinį supratimą, kad įstatymas visko neapima. Yra atvejų kurie jo normose nebetelpa.

Tačiau dispensų administravimas yra irgi išorinis dalykas ir pasilieka įstatyminėje srityje. Gi praktiškai tikinčiųjų gyvenimui jis nedaug pagelbsti, nes sukelia daugiau pasipiktinimo jų per daug išoriniu administravimu, negu tikros palaimos. Tačiau pats šios institucijos buvimas yra labai iškalbingas liudininkas, sakąs, kąd įstatymas nėra visagalis.

Penktojo šimtmečio sąžinės laisvės dekretas

Pasikeitimas, kurį mes išgyvename su religinės laisvės deklaracija, yra panašus į tą pasikeitimą, kurį Bažnyčia išgyveno tada, kai ji atsisakė viešo nuodėmių išpažinimo praktikos ir pasiliko tik prie slaptos išpažinties. Tai padarė pop. Leonas Didysis penktajame šimtmetyje.

Prieš tai Bažnyčioje buvo prak tikuojama išpažinti nuodėmes viešai prieš vyskupijos teismą ar prieš bendruomenę. Šis paprotys pradėjo nykti savaime, bet formaliai jį visoje Bažnyčioje panaikino tik Leonas Didysis. Šiuo panaikinimu jis pasisakė už sąžinės forumą prieš teisminį forumą.

Netenka abejoti, kad buvo ir senos tvarkos gynėjų, kurie bijojo, kad su atgailos sakramento suvedimu į subjektyvinės sąžinės sprendimą Bažnyčioje pakriks dora ir drausmė. Tačiau Bažnyčios istorija parodė, kad šis švelnumas nebuvo perdidelis. Klausimas, matyt, buvo iškilęs ir Tridento susirinkimo metu, nes jis padarė nutarimą, kad Kristus vienos išpažinties nėra įsakęs.

Penktojo šimtmečio Bažnyčia šio ginčo proga sąžinės laisvę užtikrino dviem dėsniais: kad užtenka privataus prisipažinimo ir kad žmogus turi teisę pasirinkti nuodėmklausį (pal. Fr. Frank, Die Bussdisziplin der Kirche von den Apostelzeiten bis zum Siebenten Jahrhundert, 1867met., 338-348 psl.).

Tai iš tikrųjų yra didelis sąžinės laisvės užakcentavimas. Mes dabar einame tuo pačiu keliu. Ir, gal būt, mes niekur neiname tolyn, tik praktikoje pritaikome tai, kad žmogus savo santykių su Dievu nustatymui, t.y. savo išpažintyje, gali vadovautis savo paties pažiūra į savo problemą ir kad niekas jam negali užmesti tokios pažiūros, kurios jis negali laikyti sava. Suprantama, kad pasitarimas su kitu patikimu žmogumi čia nėra išjungiamas. Kas čia yra išjungiama, tai tik teisminės procedūros reikalas sąžinės nuraminimui. Tačiau teisminė procedūra turi pasilikti, kai reikės nustatyti oficialius to žmogaus santykius su Bažnyčia.

Moterystė yra nesuardoma

Grįžtant prie mūsų pradžioje iškelto moterystės klausimo, turime pasakyti, kad moterystės nesuardomumas kiekvienu atveju turi likti. Mūsų pavyzdyje kyla ne principo, bet fakto klausimas, Klausime, ar moterystė yra ar jos nėra, Bažnyčia nuo amžių laikosi dėsnio, kad vien lytiniai santykiai net tada, kai jie yra ilgai užsitęsę, ir net tada, kai iš jų yra vaikų, moterystės nepadaro. Taip šv. Augustinas savo gyvenimo su moterimi nelaikė moteryste. Kad moterystė būtų, reikia laisvos abišalės sutarties. Tik tada moterystė yra nesuardoma.

Dėlto ne vienu atveju yra pagrindo kilti klausimui, ar moterystė čia yra ar jos nėra. Moterystės buvimo sąlygas nustato ne vien prigimties dėsniai, bet ir pozityviniai Bažnyčios įstatymai, pvz. atitinkamo kunigo asistavimas moterystės apeigoms. Kai

(Nukelta į 4 psl.)

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkiu savo parapijonams, draugams ir pažįstamiems. Tegu Kudikėlis Jėzus suteikia ištvermės, kaip gyvenantiems Amerikoje taip ir kenčiantiems pavergtoje Lietuvoje.

Kun. P. Katauskas
Šv. Kazimiero Parapijos Klebonas
Chicago Heights, Ill.

CHARLES P. KAL

Kalėdų švenčių proga sveikinu savo klientus, pažįstamus ir visus lietuvius.

Švęsdami šias džiaugsmingas šventes, pasistenkime įgyvendinti, kad gera valia ir gerbimas vienų kitų būtų mūsų tarpe visą laiką.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime
MŪSŲ GERADARIAMS, RĖMĖJAMS, o ypatingai padėjusiems sukelti pakankamai lėšų pastatyti Šv. Šeimynos prieglaudą.

gyventojai, kunigai ir prieglaudos seselės,
R. Katalikų Labdarių Sąjunga,
Holy Family Villa Auxiliary,

Rev. S. ADOMINAS
Rev. F. GURECKAS
Lemont, Illinois

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime mūsų draugams, klientams ir pažįstamiems.
BANGA TV
P. RUDENAS K. ŠIMULIS
2740 W. 63rd Street Tel. 434-0421

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime visiems mūsų klientams ir draugams
PETE'S AUTO REPAIR
6211-15 S. Damen Ave. Tel. 737-3988
CHICAGO, ILLINOIS 60636
PETRAS PIŠNYS, savininkas

Linksmų Kalėdų ir Naujųjų 1969 Metų
Sveikiname savo klientus ir visus pažįstamus
LAVERGNE PHARMACY, 50th Ave. ir 14th st.
Cicero, Illinois, Phone 652-1070 Kalbame lietuviškai
E. OSMOLAK — R. REIMAN — A. LIUTKUS

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime visiems mūsų klientams ir draugams
ŠIMKUS
REAL ESTATE — NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632
Tel. CLiffside 4-7450

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkiu visiems savo klientams ir draugams
MIKALINA JANUŠAUSKAS
RESTORANAS — CLEARING INN.
5758 West 65th Street Chicago, Illinois 60638
Tel. POrtsmouth 7-9649

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkiu visiems savo klientams ir draugams.
ALFRED J. FANTOZZI
REAL ESTATE
AUTO LOANS and INSURANCE
2422 South Oakley Avenue
NOTARY PUBLIC Phone Virginia 7-7766

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linki visiems
taupytojams ir geros valios lietuviams
ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650
Telefonai Priemiesčiams 656-6330, Miestui: 242-4395

Joseph F. Gribauskas

OFFICERS
PAUL PUTRIM, President
FRANK L. BUGDAN Jr., Vice-President
JOSEPH F. GRIBAUSKAS, Exec. Secy
BENNIE DIRZIUS, Asst. Secy.
ADAM BERNARDISIUS, Treasurer
ALEX ZAKARAS, Asst. Treasurer
HELEN P. KUKUIZA, Controller
JEROME STRAUSS, Attorney

DIRECTORS
JOSEPH F. GRIBAUSKAS,
FRANK L. BOGDAN jr.
CHESTER ARASIM,
BENNIE DIRZIUS,
PAUL PUTRIM
ADAM BERNADISIUS,
ALEX ZAKARAS,
PAUL PUTRIM,
ANTHONY BERNADISIUS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
LINKI SAVO KLIENTAMS, DRAUGAMS IR PAŽĮSTAMIEMS
KAZYS MALONIS
REAL ESTATE, INSURANCE, NOTARY PUBLIC
6918 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill., PR 8-2071

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkiu savo klientams, draugams ir pažįstamiems
MYKOLAS BAJORŪNAS IR ŠEIMA
LIQUOR STORE & TAVERN
2500 West 69th St. GR 6-9092 Chicago, Illinois
VIETOS IR UŽSIENIO GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS.

Linksmų Kalėdų Švenčių
MŪSŲ KLIENTAMS, DRAUGAMS IR PAŽĮSTAMIEMS
linki
SPOT LITE FOOD MART
Importuoti ir vietiniai gaminiai
2812 West Marquette Road
Chicago, Illinois 60629 Tel. WA 5-1133
M. JURGUTIS ir B. UNDERYS, savininkai

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems savo klientams ir draugams
SIUVĖJŲ DIRBTUVĖ
2653 West 43rd St. Tel. LAfayette 3-4116
PRANAS IR JEVA NAVAKAUSKAI, Sav.
Cleaning, Pressing and Repairing

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu visiems savo klientams ir draugams
ANTANAS VILIMAS
PERKRAUSTYMAI ARTI IR TOLIMŲ DISTANCIJŲ
823 W. 34th Place, Chicago, Illinois
Tel. FRontier 6-1882

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti

Prie Babilono vandenų

(Atkelta iš 2 psl.)

mė amžinai dega — tai pats įsitikinau.

Čia ir tenai buvo ženklai ir dėmės ant griuvėsių Didžiojo Degimo, tai teisybė. Bet jie buvo seni ženklai ir senos dėmės. Yra taip pat neteisybė, kaip kurie mūsų kunigai sako, kad tai yra sala miglomis ir burtais padengta. Taip nėra. Tai yra didelė Mirusiųjų Vieta, didesnė už kitas mums žinomas Mirusiųjų Vietas. Tenai visur yra dievų keliai, nors jie yra sudaužyti ir sutrūkę. Visur tenai yra dievų aukštų bokštų griuvėsiai.

Kaip aš galiu pasakyti, ką mačiau? Aš ėjau atsargiai, mano lankas rankoj, mano oda pasiruošusi pavojui. Ten turėjo būti vėlių raudojimai ir velnių cypimai, tačiau nieko panašaus nebuvo. Buvo labai tylu ir saulėta, kur aš buvau išlipęs. Vėjas, lietus ir paukščiai, kurie mėtė sėklas, padarė savo darbą, žolė augo suskeldėjusio akmens plyšiuos. Tai yra graži sala — visai suprantama, kad dievai čia įsikūrė. Jeigu ir aš būčiau kaip dievas nuvykęs ten, aš irgi būčiau ten įsikūręs.

Kaip aš galiu pasakyti, ką aš mačiau? Nevisi bokštai buvo sudaužyti; šen ir ten pavieniai stovėjo kaip didelis medis miške, ir paukščiai aukštai suko lizdus. Bet bokštai atrodė akli, nes dievai iš jų jau buvo išėję. Aš mačiau grakštų baltų peteliškių šokį viršuje didelės krūvos suskilusių akmenų ir kolonų. Aš mačiau žuvų vanagą, gaudanti žuvį upėje. Aš nuėjau ten ir žiūrėjau piaustytame akmenyje įrėžtas raides, bet aš negalėjau jų suprasti. Ten buvo parašyta UBTREAS. O šalia sudaužyta — žmogaus ar dievo statula. Ji buvo padaryta iš balto akmens ir turėjo užpakaly surištus plaukus kaip moters. Statulos vardas buvo ASHING, kaip įskaičiau ant įtrūkusios akmens pusės. Aš maniau, kad būtų protinga melstis į ASHING, bet aš nežinojau to kio dievo.

Kaip aš galiu išsireikšti, ką aš mačiau? Ten nebebuvo likę nė kvapo žmogaus ant to metalo ar akmens. Ten nebebuvo daugiau medžių toje vietoje. Tačiau ten buvo daug balandžių, sukančių lizdus ir smingančių į tuos bokštus. Tur būt, dievai juos mylėjo, o gal jie juos naudojo aukojimui. Ten buvo žaliaakių laukinių kačių, kurios nebijodamos žmogaus, klajojo dievų keliais. Naktį jos kniaukė kaip demonai, bet jos nebuvo demonai. Laukiniai šunes buvo daug pavojingesni, nes jie rujomis medžiojo, bet aš juos tepamačiau tik vėliau. Visur ten buvo išraižyti akmenys, išraižyti stebuklingais žodžiais ar skaičiais.

Aš ėjau į šiaurę ir nemėginau slėptis. Jei dievas ar demonas pamatytų mane, tai aš mirčiau, bet tuo metu aš daugiau nebebijojau. Mano žinojimo alkis degė manyje; ten buvo tiek daug, ko aš nesupratau. Tik po kurio laiko aš tepajutau alkį. Aš galėjau mėsos pasimedžioti, bet nemedžiojau. Yra žinoma, kad dievai nemedžioja, kaip mes, jie pasiima savo maistą iš užkerėtų dėžių ir stiklų. Kartais šitie dalykai būna dar randami Mirusiųjų Vietoje. Vieną kartą, kai aš dar buvau kvailiukas vaikas, atidariau tokį stiklą ir paragavau ir radau saldaus maisto. Bet mano tėvas sužinojo ir mane užtai griežtai nubaudė, nes dažnai toks maistas yra mirtis. Deja, dabar tas, kas buvo uždrausta, seniai yra praėję, ir aš įžengiau į geriau atrodančius bokštus, ieškodamas dievų maisto.

Ir aš pagaliau atradau jį garsios šventyklos griuvėsiuose miesto viduryje. Turėjo būti nepaprasta šventykla, kad stogas buvo dažytas kaip dangus naktį su žvaigždėmis, ir, kiek galėjau įžiūrėti, spalvos buvo silpnos ir nublukę. Šis stogas vedė žemyn į didelius tunelius ir urvus. Gal būt, dievai laikė tenai savo vergus. Bet kai aš pradėjau lipti žemyn, girdėjau žiurkių cypimą, tai aš nebėjau, nes žiurkės yra nešvarios, ir iš cypimo sprendžiau, kad ten esama daug jų giminių. Visai netoli tenai aš ir atradau maisto pačiam griuvėsių centre už durų, kurios dar darinėjosi. Aš valgiau tiktai vaisius iš stiklų, nes jie turėjo labai saldų skonį. Taip pat buvo gėrimo stiklinėse bonkose; dievų gėrimas buvo stiprus ir svaigino mano galvą. Kai aš pavalgiau ir atsigėriau, užmigau ant akmens viršūnės su savo lanku prie šono.

Kai pabudau, jau saulė buvo žemai. Žiūrėdamas žemyn iš tos vietos, kur aš gulėjau, pamačiau šunį. Jo liežuvis karojo iš nasrų; jis atrodė lyg juoktųsi. Tai buvo didelis šuo, vilko didumo, su pilkai rudu kailiu. Aš pašokau ir šūktelėjau, bet jis nepajudėjo — jis kiūksojo lyg juokdamasis. Šitai man nepatiko. Kai aš ištiesiau ranką mesti akmenį, jis vikriai pašoko iš akmens kelio. Jis visai nebijojo manęs ir žiūrėjo į mane kaip į mėsos gabalą. Be abejonės galėjau jį nudėti strėle, bet aš nežinojau, nes galėjo jų būti daugiau. Tuo metu naktis užslinko jau galutinai.

Apsidairiau aplinkui ir visai netoli buvo didelis sudaužytas dievų kelias į šiaurę. Bokštai buvo gana aukšti, bet ne iš pačių aukštųjų ir iš tikrųjų daugelis jų buvo sugriuvę, nors dar buvo ir stovinčių. Aš ėjau link šito dievo kelio, laikydamasis griuvėsių aukštumų, kai tuo tarpu šuo mane sekė. Kai aš pasiekiau dievų kelią, pamačiau, kad ten buvo kiti užpakaly jo. Jeigu aš būčiau vėliau užmigęs, jie būtų atėję prie manęs miegančio ir perplėšę mano gerklę. Dabar jie buvo visiškai tikri manimi ir visiškai neskubėjo. Kai aš įėjau į mirusiųjų namą, jie saugojo prie įėjimo, neabejodami būsima puikia medžiokle. Tačiau šunes negali atidaryti durų, ir aš žinojau iš knygų, kad dievai nemėgsta gyventi ant žemės, bet aukštai.

Aš ką tik buvau atradęs duris, kurias galiu atidaryti, kai šunes nusprendė pulti. Ha! Jie buvo nustebinti, kai aš uždariau duris tiesiog prieš jų nosis. Tai buvo geros durys iš stipraus metalo. Aš galėjau girdėti jų kvailą staugimą už durų, bet nesustojau jiems atsakyti. Buvo tamsu. Pagaliau atradau laiptus ir jais lipau. Ten buvo daug laiptų, sukančių aplink. Lipau, kol mano galva apsvaigo. Pačiam viršuje buvo kitos durys, kurių nebuvo galima atidaryti, nes jos neturėjo rankenos. Gal būt, buvo koks stebuklingas žodis jas atidaryti, bet aš nežinojau to žodžio. Atsisukau į duris priešingoj pusėj sienos. Tų durų užraktas buvo nulūžęs, ir atidaręs įėjau.

Viduje buvo neišpasakytas puošnumas. Dievas, kuris ten gyveno, turėjo būti labai galingas dievas. Pirmas kambarys buvo mažas prieškambaris, kuriam aš kiek palaukiau, paaiškindamas tos vietos dvasioms, kad atėjau taikoje, bet ne kaip plėšikas. Kada man atrodė, kad jau pakankamai laiko praėjo manęs išklausyti, tada įėjau. Ah, koks turtingumas! Tik keletas langų tebuvo sudužę. Atrodė taip, kaip būta. Dideli langai į miesto pusę visai nebuvo sudaužyti, bet jie buvo apdulkėję ir nuvarvėję per daugelį metų. Ten buvo grindų apdengimai, spalvos dar nenublukę ir kėdės minkštos, gilios, paveikslai ant sienų labai keisti, labai gražūs. Aš prisimenu vieną, kur buvo gėlių puokštė stikle; jeigu prieisi arčiau, gali pastebėti tik spalvų nuotrupas, tačiau, jeigu atsitrauki toliau, gėlės atrodo, lyg būtų ką tik vakar nuskintos. Mano širdis keistai jautėsi, žiūrint į šį paveikslą ir iš kieto molio ant stalo stovinčio paukščio figūrą, kuri atrodė kaip mūsų paukščiai. Visur ten buvo knygos ir raštai visokiom kalbom, kurių aš negalėjau skaityti. Dievas, kuris ten gyveno, turėjo būti išmintingas ir pilnas žinojimo. Kadangi aš taip pat ieškojau žinojimo, jaučiau, kad turiu teisę į tai.

Nepaisant to, tai buvo keista. Ten buvo prausimosi vieta, bet be vandens, gal būt, dievai prausėsi ore. Ten buvo virimo vieta, bet ne malkų ir, nors buvo krosnis, bet joje nebuvo vietos ugniai. Ten nebuvo nei žvakių, nei lempų. Tiesa, buvo tokie daiktai, panašūs į lempas, bet jie neturėjo nei aliejaus, nei dagties. Visi šitie daiktai buvo stebuklingi,

(Nukelta į 6 psl.)

SĄŽINĖ...

(Atkelta iš 3 psl.)

pozityvinių sąlygų nėra, einant dabartine teise, moterystė yra laikoma netikra. Šias pozityvines sąlygas nesunku pastebėti, ir, reikalui esant, įrodyti.

Svarbesnės yra išvidinės sąlygos, dėl kurių moterystė gali būti tikra arba netikra. Pvz. nusistatymas turėti ar neturėti vaikų, moterystę suvokti, kaip amžiną ryšį, ar į ją žiūrėti, kaip į vieną gyvenimo epizodą, didesnė ar mažesnė apgaulė iš vienos ar kitos pusės ruošiantis moterystei. Kiekvienam moralistui yra aišku, kad šios sąlygos gali padaryti moterystę arba ją nepadaryti. Tačiau jų įrodyti praktiškai negalima. Jas teisminiškai įrodyti galima tik nenormaliai retais atvejais. Bet negalėjimas įrodyti teisme dar nereiškia neturėjimo teisės. Dėlto moterystės buvimą ar nebuvimą sąlygoti vien išorinės teisės būdu nėra pilnas požiūris į šią realybę. Šv. Augustinas pats nusprendė, kad jo santykiavimas nebuvo moterystė, nesikreipdamas į jokį viešą forumą.

Mes čia nenorime sakyti, kad teisinei sąrangai reiktų tikėti kiek vieno žmogaus apsisprendimu. Ji turi pasilikti objektyviai įrodomų faktų srityje. Tačiau sąžinė taip pat negali nesijausti privartaujama, kai jai nėra galimybės apsispręsti, ir, remiantis tuo apsisprendimu, santykiauti su Dievu.

Praktiškai čia iškyla klausimas, ar nebažnytiškai susituokęs žmogus, turėdamas tyrą sąžinę, gali privačiai eiti komunijos. Jau ir prieš religinės laisvės deklaraciją šis klausimas buvo aktualus. Po jo, atrodo, nebūtų pagrindo privačiai komuniją tokiam žmogui paneigti, nors įstatymiškai jis ir nebūtų tvarkoje.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime Visiems Lietuviams

LEADER LAUNDRY
and CLEANERS
1633 W. 43rd Street Chicago, Illinois
YArds 7-4800
Kooperuoja ir remia Sophie Barcus radio programas

Harry Seigan šeima ir visi krautuvės tarnautojai linki visiems draugams ir klientams
Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
SEIGAN CO.
VYRŲ RŪBŲ KRAUTUVĖ
Visi pardavėjai kalba lietuviškai
4630 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Telef. YArds 7-1272

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime visiems savo klientams ir draugams
FRANK'S TELEVISION & RADIO, INC.
SALES & SERVICE
3240 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Tel. CA 5-7252
TV — Radio — Hi-Fi — Air Conditioners — Electric Appliances
Savininkai Paulius Endzelis, Juozas Bendoraitis

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linki savo klientams, draugams ir pažįstamiems
RED'S PLACE
Kur galima netik išgerti, bet ir gerai pavalgyti
WALTER ir ELIZABETH MISEVICH, Sav.
2200 West Cermak Rd. Chicago, Ill.
Telefonas VIrginia 7-8874

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkiu Visiems Savo Klientams ir Draugams.
L. ABARAVIČIUS
Agentas — New York Life Insurance Co.
5907 So. Kedzie Ave. Chicago 29, Ill.
Office Tel. 374-4300 Res. Tel. GR 6-4789

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ
linkime
visiems mūsų klientams ir draugams.
Peoples Coal & Oil Co.
4917 So. Loomis Blvd., Chicago, Illinois
Tel. — YArds 7-3340
M. ALEKSIEWICZ, savininkas

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linki draugams ir pažįstamiems
BALYS IR EMILIJA PAKŠTAI
38th St. ir So. California Ave. (kampas)
CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef. YA 7-8722.

ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINU VISUS SAVO KLIENTUS IR BIČIULIUS
J.L.B. vaistai Patentuoti Šveicarijoje. ATAUGINA PLAUKUS, išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, atgauna naturalią plaukų spalvą MOTERIMS IR VYRAMS, 100 proc. garantuotai JIB vartodamas
nebūsi nei plikas nei žilas. Vartoti 8 unc. per 16 savaičių.
Kaina $5.50. Užsakant siųsti Money order
J.I.B. LABORATORIJA
1437 SO. 49th AVE., CICERO, ILLINOIS 60650

Kalėdų ir Naujųjų Metų proga visus geros valios lietuvius sveikina
CHARLES GENIS
INSURANCE BROKER — NOTARY PUBLIC
1611 S. 49 Court, Cicero, Ill. Tel.: TO 3-6169

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime visiems savo klientams ir draugams
MACKE REALTY CO.
K. J. MAČIUKAS
2549 West 71st St. Tel. PRospect 6-3140

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime visiems savo klientams ir draugams
A. J. TAVERN
ANTANAS ir JULIA VERBICKAI, Sav.
Degtinė, vynas, alus ir malonus patarnavimas dėl visų
3204 S. Halsted St. DAnube 6-9441

GERIAUSIŲ LINKĖJIMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ PROGA!
VANCE FUNERAL HOME
ADVISERS AND DIRECTORS
OLympic 2-5245
1424 S. 50th Ave., Cicero, Illinois 60650 Jean Vance

LIETUVIŲ RAUDONOS ROŽĖS
Pašelpos ir Pasilinksminimo Klubas
Kalėdų ir Naujų 1970 metų proga sveikina visus klubo narius, biznierius ir rėmėjus.
1970 METŲ VALDYBA:
V. C. Jankauskas, Julius Zaura, K. P. Deveikis, A. B. Petkus, Chester Arasim, C. Genis, John Zaura, Victor Arasim, Jerry Kasulaitis, John Šumakeris, Frank Sepet.
Klubo susirinkimai įvyksta kas pirmą mėnesio penktadienį. 7:30 val. vak. Liberty svetainėje 1403 S. 49th Ct., Cicero. Ill. 60650.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime pacijentams, draugams ir pažįstamiems.
DR. & MRS. A. P. STULGA
2723 West 71st Street Tel. 476-6785

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime visiems savo klientams ir draugams
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
4065 Archer Ave., Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980
P. NEDAS - NEDZINSKAS

KALĖDŲ ŠVENČIŲ IR NAUJŲJŲ — 1970 METŲ PROGA, nuoširdžiai sveikiname visus mielus savo bendradarbius, klijentus, draugus, pažįstamus ir bendrai visą lietuvišką visuomenę, linkėdami šventiškos nuotaikos bei linksmybės, tyro džiaugsmo su vidiniu pasitenkinimu, pelnyto pasisekimo ir geros sveikatos!
P. LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st St. WAlbrook 5-6015

LAIŠKAS

BOHDAN LEPKI

Mažasis Petriukas vos užsikorė ant suolo, pasirėmė alkūnėmis, griebė į rankas plunksnakotį. Prieš jį gulėjo baltas popieriaus lapas.

Iš visko buvo galima spėti, kad jis norėtų rašyti laišką, bet nežino, kaip tai padaryti. Jis niekad nėra rašęs jokio laiško, tik kartais girdėdavo Oną skaitant laiškus, gautus iš tėvo, kuris buvo fronte. Taip pat girdėdavo ją skaitant parašytus atsakymus. Ona, parašiusi laišką, visuomet mėgdavo balsiai jį perskaityti.

Tačiau šiuo kartu Petriukas neturėjo laiko ilgai galvoti, nes kiekvienu metu galėjo grįžti motina iš miesto ir jo planas būtų suardytas. Jis nenorėjo, kad motina žinotų, ką jis parašė ir kam parašė.

Pamirkė jis plunksną į rašalą ir susigalvojo. Atkėlė ranką nuo popieriaus ir įbedė žvilgsnį į priešais kabančius šventųjų paveikslus... Ne, šitaip jis negalėtų pradėti laiško. "Didysis" ir "Visagalis"... to neužtektų.

Jis pakrapštė galvutę kairiąja ranka, tačiau šis gestas nė kiek nepagelbėjo apsispręsti, kaip jis turėtų pradėi laišką rašyti...

Staiga jo akys nušvito, tartum ką didelio laimėjus. Jis seks Viešpaties maldą!

Plunksna rankoje sujudėjo ir raidės, nors kreivokos, ėmė tiestis popieriuje, tartum gervių grandinė rudens metu.

"Mūsų Dangiškasis Tėve, kuris esi danguje"... Po šių žodžių jis padėjo šauktuką, tokį didelį, kaip botagą. Pasirodė, kad būtų lyg ir nemandagu tokį didelį kuo lą pastatyti po tokio kilmingo kreipimosi. Tačiau jis gi negalėtų jo nė su peiliu išskusti. Tegul pasilieka....

"Didžiosios Kalėdų šventės ateina, — jis rašė toliau, — bet mūsų namely jokios laimės, jokio džiaugsmo. Mama tik vaikšto aplinkui ir vis verkia ir verkia. Ir kaip ji galėtų neverkti, jeigu karas taip labai nuskriaudė mus!"

Jis sunkiai atsiduso, perskaitė, ką parašęs, ir palengvėjusia širdele nusišypsojo. Jis parašė gerai. Dabar — daugiau.

"Neseniai sviedinys užkliudė mūsų tvartą ir iš jo padarė tik griuvėsių krūvą, o mūsų karvę sudraskė į gabalus. Mūsų veršiukas dabar klaidžioja po kaimą ir nuolat bliauna be motinos".

(Rašalo didokas lašas tįstelėjo ant vienos "i" ir padarė raidę panašią į žmogaus figūrą. Petriukas lyžtelėjo liežuvių ir nugirnė jį šalin. Tuomet pastatė mažą, tinkamą tašką...)

"Visokios rūšies ir rasės žmonės praėjo pro mūsų kiemą. Netgi turkai. Jie valgė viską, ką tik norėjo, ir mums veik nieko nebeliko. Kada mama išverda košės, vienas miltų rutulėlis siekia kitą. Jokių taukų neturime. Kiekvienas mes norėtume nors šventėms

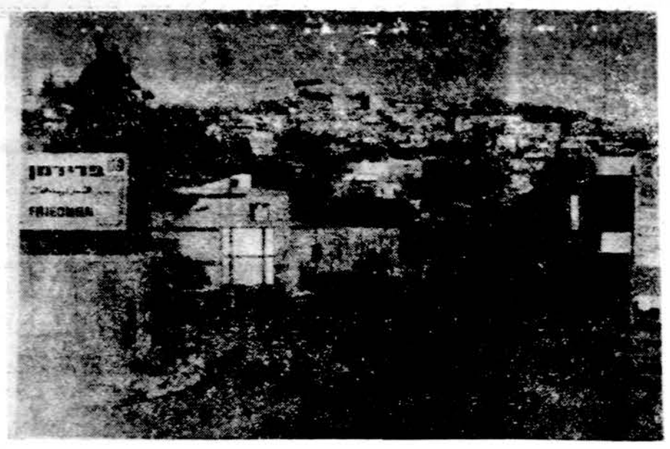

Nazaretas 1969 metais. Nuotr. J. Venckaus, S.J.

išsikepti viščiuką".

Jo žodžiai liejosi į popierių ir rikiavosi, lyg avys į bandą. Petriukas net pats stebėjosi savo gabumu ir galvotumu. O dar daugiau žodžių buvo pilna jo galvutėj. Jis net nebežinojo, kuriems iš jų leisti įsirikiuoti į bendrą laiš ko turinį, kuriuos palikti.

"Vienintelis geras dalykas ma no gyvenime įvyko, kai pas mus ilgesnį laiką gyveno vargoninin kas ir išmokė mane rašyti. Dabar aš rašau ir maldauju Tavęs, jeigu tokių dalykų galima prašyti, kad nors Kalėdų šventėms mes turėtume balandėlių. Be to, kad mes galėtume kiek geriau nors krosnį pasikūrenti".

Jis perskaitė paskutinį sakinį ir kelios stambios ašaros nuriedėjo ant popieriaus. Nusišluostė ak's, nusausino popierių ir rašė toliau:

"Jeigu tėvelis galėtų grįžti Kalėdoms iš fronto. Jis padarytų šį tą, bent kas galima. Jis galėtų parnešti truputį malkų iš miško. Aš pats to padaryti negaliu, nes esu permažas ir persilpnas. Tada ir mama nustotų verkusi ir barusi mane už visokius menkniekius. Tai būtų ir viskas, ko aš prašau Tavęs, mūsų Dieve ir Tėve. Pasakyk jiems, kad jie paleistų mano tėvelį iš fronto namo, nors Kalėdų švenčių metu. Kai aš užaugsiu didelis, uždegsiu žvakę Tavo bažnyčioje, tokią didelę, kaip prie altoriaus stovi. Amen."

Petriukas atsiduso ir vėl susimąstė. Jis parašė gana gerai, bet užmiršo parašyti tėvelio vardą... "Mano tėvo vardas yra Fede Kryty, sūnus Petro, ir tarnauja mūsų Strilsuose". Pabaiga. Petriukas buvo užduseš. Laišką parašyti — ne taip lengva. O ypač į dangų. Laišką sulankstė, įdėjo į voką, net neužklijavo ir pradėjo rašyti adresą. Bet kaip? Jis grįžo mintimis į kasdieninę maldą. Ir užrašė ant voko: "Mūsų Viešpačiui Dievui, Danguje". Taškas. Įsikišo laišką į kišenę ir išbėgo. Kad tik motina nematytų ir nieko nežinotų apie tai. Pasuko pašto kryptimi.

Paštas buvo kitame kaimelyje ir frontas buvo ten pat. Tačiau jokių šūvių nebuvo girdėti. Visur buvo ramu. Priešas atstumtas ir kareiviai galėjo nors pagalvoti apie šventes. Karininkai spies davosi viename name pas vietos gydytoją. Jie ten susirinkdavo išgerti arbatos, palošti kortomis ir praleisti laiką. Tenai užeidavo ir paštininkas.

Keletą dienų prieš Kalėdas pas gydytoją užėjo pašto tarnautojas, nešdamas rankoje laišką.

"Ponai, — kreipėsi jis į karininkus, kurie lošė kortomis, — aš esu tikras, kad jūs nesate matę, nei skaitę tokio laiško, kaip šis. Jūs niekad nematėt laiško, kuris būtų adresuotas tokiam dideliam Asmeniui"...

Paštininkas perskaitė: "Mūsų Aukščiausiajam Dievui, Danguje" — Tai yra adresas. Užvardinimas — kreipimasis: "Mūsų Dangiškasis Tėve, kuris gyveni danguje". Laiškas. "Kalėdos ateina ir mūsų mama tik vaikšto aplinkui ir nuolat verkia. Ir kaip ji neverks, kad karas nuskriaudė mus taip labai!" Ir taip toliau ligi pabaigos.

Pradžioje karininkai šypsojosi. Tačiau, kai paštininkas skaitė toliau, jų veidai rimtėjo.

— Tai yra visiška teisybė, — pastebėjo daktaras. — Taip ypatingai labai kenčia karo pasekmes vaikai.

Kapitonas degė vieną cigaretę po kitos.

— Ką jūs darysite su šituo laišku? — pagaliau jis paklausė.

— Ką aš darysiu? Aš gi negaliu jo įduoti Dievui. Aš pažįstu tą berniuką, kuris jį parašė. Jis yra tik šešerių metų, bet gabus ir vikrus vaikiščias.

— Ir jis moka rašyti?

— O, taip. Jeigu jūs norite, aš galiu palikti šį laišką, kaip dokumentą į karo archyvus.

(Nukelta į 7 pusl.)

Kūdikėlio Jėzaus gimimo šventės proga sveikiname visą Aušros Vartų parapiją, parapijiečius ir visas draugijas. Tegul gimęs Jėzus suteikia Jums dangiškų malonių, palaimos ir didžių vilčių išsipildymo. Kalėdų šventės tesuteikia visiems tyro džiaugsmo ir skaidrios krikščioniškos nuotaikos.

Kun. Jonas Savukynas, M.I.C.
Aušros Vartų Parapijos Klebonas

Kun. Bonifacas Vaišnoras, M.I.C.
Vikaras

9-to WARDo LIETUVIŲ DEMOKRATŲ KLUBO VALDYBA,
švenčių proga sveikina savo narius ir jų svečius klubo parengimuose, linkėdami geros sveikatos ir daug laimės Naujuose metuose.
JUOZAS SKEIVYS,
Klubo pirm.

LINKSMŲ ŠVENTŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

PHILOMENA D. PAKEL, Pirmas Vice-prezidentas

Chicagos Savings and Loan Bendrovės valdyba ir direktoriai tariame širdingai ačiū visiems mūsų taupymo ir skolinimo nariams, kaimynams ir draugams ir linkime visiems Linksmų Kalėdų švenčų ir laimingų ir kupinai pelningų Naujų 1970 Metų.

Kviečiame visus būti mūsų svečiais, pradedant gruodžio 22 d. iki sausio 10 d., 1970 m. Visus atsilankiusius vaišinsime skania kava, lietuvišku sūriu ir kitais skanumynais. Vaikai atėję su tėvais gaus saldainių. Nėra reikalo būti bendrovės nariu kad pasisvečiuoti, visi be skirtumo esate kviečiami.

Chicagos Savings yra puikiausiai išpuošta Kalėdiniais pagrąžinimais. Atėję pamatysite gražiai išpuoštą eglutę ir kitas įvairenybes.

JOHN PAKEL, Sr., Pres.

JOHN PAKEL, Prezidentas

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue
CHICAGO, ILLINOIS 60636 TEL. GRovehill 6-7575

Prie Babilono vandenų

(Atkelta iš 4 pusl.)

bet aš juos liečiau ir vis dėlto gyvenau, užkerėjimai iš jų jau buvo išėję. Leiskite man, kaip pavyzdį, pasakyti vieną dalyką. Prausimosi vietoj buvo parašyta "karšta", bet palietus nebuvo karšta. Kitoje vietoje parašyta "šalta", bet nebuvo šalta. Šitas turėjo būti stiprus užkerėjimas, bet, matyt, kerai buvo jau išėję. Aš visai nesupratau tų dalykų. Tur būt, jie turėjo nežinomų kelių — aš taip norėjau žinoti.

Buvo ankšta, sausa ir dulkina tame dievo name. Aš esu jau sakęs, kad kerėjimai buvo išėję, bet tai netiesa; jie buvo išėję tik iš daiktų, bet ne iš pastato.

Niekada aš nesu miegojęs Mirusiųjų Vietoje ankščiau ir, štai, šiąnakt aš turėsiu čia miegoti. Mano liežuvis gerklėje išdžiūvo, kai aš pagalvojau apie tai, nepaisant ano mano noro žinoti. Ir tikrai beveik nusileidau atgal žemyn sutikti anuos šunes, bet vis dėlto persigalvojau ir nėjau.

Aš nebuvau dar praėjęs visų kambarių, kai sutemo. Sutemus aš sugrįžau į didįjį kambarį, iš kurio apačioje buvo matyti miestas, ir čia sukūriau laužą. Čia buvo vieta kurti ugniai, buvo ir malkų dėžėje, bet aš galvojau, kad jie čia nevirė. Aš susisupau į grindų uždangalą ir užmigau prie lango. Buvau be galo išvargęs.

Dabar aš papasakosiu apie labai stiprius burtus. Pabudau nakties vidury. Ugnis jau buvo užgesus, ir man buvo šalta. Man atrodė, kad visur aplink mane kažkas šnibždėjo. Aš užmerkiau akis, kad jų negirdėčiau. Kai kas sakys, kad aš ir vėl užmigau, bet aš negalvoju, kad miegojau. Aš jaučiau dvasias, kurios traukė mano sielą iš mano kūno taip, kaip žuvis yra traukiama su meškere.

Kodėl aš turėčiau apie tai meluoti? Aš esu kunigas ir kunigo sūnus. Jeigu yra dvasių, kaip jie sako, mažose Mirusiųjų Vietose arti mūsų, tai kokios dvasios turėtų būti toje didžioje Dievų Vietoje? Ir geriau, kad jie nemėgintų kalbėti? Po šitokių ilgų metų? Aš žinau, kad jaučiau, jog mane traukė, kaip žuvį ant meškerės. Aš iš tikrųjų buvau išėjęs iš savo kūno. Aš galėjau matyti savo miegantį kūną, prie užgesusios ugnies, bet tai buvau ne aš. Aš buvau traukiamas pažiūrėti dievų miesto iš viršaus.

Turėjo būti tamsu, nes dar buvo naktis, o tačiau nebuvo tamsu. Visur buvo šviesos; šviesų linijos iš šviesos rutuliukų ir prožektorių šviesa, kurios nebūtų ats toję dešimtys tūkstančių žibintų. Pats dangus buvo uždegtas. Vos žvaigždes galėjai išskirti nuo to žibėjimo. Aš galvojau: tai yra galingi burtai. Aš drebėjau. Pasigirdo šniokštimas mano ausyse, kaip sraunus upių kunkuliavimas. Keista, mano akys priprato prie anų šviesų ir ausys prie triukšmo. Aš žinojau, kad matau miestą tokį, koks jis buvo, kai dievai dar buvo gyvi.

Tai buvo tikrai reginys. Taip, tai buvo nepaprastas reginys. Aš nebūčiau galėjęs tai matyti savo kūnu. Mano kūnas būtų turėjęs mirti. Visur vaikščiojo dievai, pėsti ir važiavo vežimais. Jų ten buvo nesuskaičiuojamai daug, ir jų vežimai užkimšo gatves. Jie buvo perkeitę naktį į dieną savo malonumui. Jie ne pagal saulę miegojo. Jų atėjimo ir nuėjimo triukšmas buvo kaip vandenų ūžimas. Tai buvo stebuklinga, ką jie galėjo padaryti, tai buvo stebuklinga, ką jie jau darė.

Aš pažiūrėjau pro kitą langą: dideli tiltai vedė dievų kelius į rytus ir vakarus. Neramūs, neramūs buvo tie dievai ir visada judėjo! Jie kasė tunelius po upėmis, jie skraidė ore. Neįtikėtinais įrankiais jie dirbo milžiniškus darbus. Nė viena žemės dalis nebuvo saugi nuo jų. Ir visada, kai jie dirbo ar ilsėjosi, kai šventė ar mylėjosi, buvo lyg būgnas jų ausyse. Tai didžiojo miesto pulsas, mušantis kaip žmogaus širdis.

Ar jie buvo laimingi? Kas yra laimė dievams? Jie buvo stiprūs. Jie buvo galingi. Jie buvo nuostabūs ir baisūs. Kai aš žiūrėjau į juos, į jų galią, jaučiausi kaip vaikas, ir dar daugiau — man atrodė, kad jie būtų nutraukę mėnulį nuo dangaus. Aš mačiau juos su išmintimi anapus išminties ir žinojimu anapus žinojimo. Ir ne viskas, ką darė, buvo padaryta gerai. Aš galiu įžiūrėti tai. Jų išmintis negali augti tol, kol nebus taikos.

Tada aš mačiau jų likimą, krintantį ant jų, tai buvo baisi praeities kalba. Jis griuvo ant jų, kai jie vaikščiojo savo miesto gatvėmis. Aš esu buvęs kovose su Miško žmonėmis. Aš esu matęs žmones mirštant. Tačiau šitas įvykis buvo visai skirtingas. Kai kariauja dievai su dievais, vartoja mums nežinomus ginklus ir dujas, kurios nuodijo. Tai buvo Didžiojo Degimo ir Išnaikinimo laikas. Vargšai dievai bėginėjo savo miesto gatvėse kaip skruzdėlės. Tada bokštai pradėjo griūti. Keletas išbėgo. Taip tik keletas. Legendos juk taip sako. Ir kai miestas pasidarė Mirusiųjų Vieta, nuodai visvien dar liko žemėje. Aš mačiau tą įvykį. Aš mačiau, kai paskutinis jų mirė. Tamsa buvo virš sudaužyto miesto, ir aš verkiau.

Visą šitą aš mačiau. Aš mačiau visa tai, kaip esu sakęs, tačiau ne savo kūnu. Kai rytą pabudau, buvau išalkęs, bet aš negalvojau apie savo alkį, nes buvau perdaug sujaudintas. Aš dabar žinojau, kaip atsirado Mirusiųjų Vietos, bet nesupratau, kodėl taip atsitiko. Man atrodė, kad tai neturėjo atsitikti, nes jie turėjo tiek galios. Aš ėjau per namą, ieškodamas atsakymo. Buvo tiek daug, ko aš nesupratau jame, neatsižvelgiant į tai, kad aš esu kunigas ir dar kunigo sūnus. Galėčiau tai palyginti su žmogumi, kuris naktį, stovėdamas ant didelės upės kranto, nemato jokios šviesos, kuri parodytų kelią.

Tada aš pamačiau mirusį dievą. Jis sėdėjo kėdėje prie lango savo kambaryje, į kurį aš dar nebuvau ankščiau įžengęs, ir vieną momentą maniau, kad jis buvo gyvas. Tada aš pastebėjau jo rankos odą — buvo sudžiūvusi. Kambarys buvo uždarytas, karštas ir sausas, be abejonės tos sąlygos tokį jį ir išsaugojo. Iš pradžių aš bijojau prieiti prie jo, bet staiga baimė pranyko. Jis sėdėjo, žiūrėdamas į miestą, buvo apsirengęs dievų apranga. Jis neatrodė nei senas, nei jaunas. Aš negalėjau atspėti jo metų. Bet jo veide buvo išmintis ir didelis liūdesys. Galima buvo pastebėti, kad jis nebėgo. Jis sėdėjo prie lango, stebėdamas savo mirštantį miestą, tuo pačiu ir pats mirdamas. Bet yra geriau prarasti savo gyvybę, negu savo dvasią. Tu galėjai matyti iš jo veido, kad jo dvasia nebuvo pražuvusi. Aš žinojau, kad, jeigu aš jį paliesčiau, jis subyrėtų į dulkes. Visvien ten buvo kažkas nenugalimo jo veide.

Tai yra visas mano pasakojimas. Ir iš to pasakojimo buvo aišku, kad jis buvo žmogus. Aš žinojau, kad jie buvo tik žmonės, bet ne dievai ar velniai. Šitas yra didelis žinojimas, nors sunku pasakyti ir tikėti. Jie buvo žmonės. Jie ėjo tamsiu keliu, bet jie buvo žmonės. Aš po šito daugiau nieko nebijojau. Aš nebijojau eiti namo, nors dar du kartus kovojau su šunimis ir vieną kartą buvau medžiojamas dvi dienas Miško žmonių. Kai ir vėl pamačiau savo tėvą, aš meldžiausi ir buvau apvalytas. Jis palietė mano lūpas ir krūtinę ir sakė: "Tu išėjai vaikas. Tu grįžai kaip vyras ir kunigas." Aš sakiau: "Tėve, jie buvo žmonės! Aš buvau nuvykęs į Dievų Vietą ir tai mačiau! Dabar užmušk mane, jeigu yra toks įsakymas, bet visvien aš žinau, kad jie buvo žmonės."

Jis pažiūrėjo stipriai į mane ir pasakė: "Teisė nevisada yra toj pačioj formoj. Tu esi padaręs tai, ką tu padarei. Aš nebūčiau galėjęs to padaryti savo laiku. Juk tu ateini po manęs. Pasakyk!"

Aš pasakojau, o jis klausėsi. Po to aš norėjau visiem žmonėm tai papasakoti, bet tėvas buvo priešingas. Jis sakė: "Tiesa yra sunkiai medžiojamas elnias. Jei tu valgysi per daug tiesos iš karto, tu gali mirti nuo tiesos. Ne dėl apsileidimo mūsų tėvai uždraudė Mirusiųjų Vietas." Jis buvo teisus. Yra geriau, kai tiesa ateina pamažu. Aš sužinojau tai būdamas kunigu. Gal būt, anais laikais jie rijo žinojimą per greitai.

Vis dėlto mes padarėme pradžią. Tai yra ne vien dėl metalo mes einame dabar į Mirusiųjų Vietas. O taip pat dėl knygų ir raštų. Jie yra sunkūs išmokti. Stebuklingi įrankiai yra sulaužyti, bet vistiek mes galime žiūrėti į juos ir stebėtis. Mes visvien padarėme pradžią. Ir kai aš būsiu vyriausiu kunigu, mes eisime anapus didžiosios upės. Mes eisime į Dievų Vietą — NEW YORK, ne vienas žmogus, bet visas būrys. Mes žiūrėsime dievų statulų ir atrasime dievą ASHING ir kitus dievus, kaip Biltmore, Lincoln ir Moses. Jie buvo žmonės, kurie pastatė miestą, tik ne dievai ir ne velniai. Jie buvo žmonės. Aš prisimenu mirusiojo žmogaus veidą. Jie buvo žmonės, kurie buvo prieš mus. Mums reikia vėl statyti.

Laisvai vertė Roma Alšauskaitė

Stephen Vincent Benet (1898 — 1943), žinomas kaip poetas ir trumpų apsakymų rašytojas. Niekada nemėgino ir nesekė kito užsiėmimo. Visą savo gyvenimą praleido rašydamas ir iš to pelnė duoną. Jau būdamas 20 metų, išleido dvi poezijos knygas.

Gimęs Bethlehem, Pennsylvanijoje, lankė mokyklas Kalifornijoje, baigė Yale universitetą ir tada mokėsi Sorbonne universitete Paryžiuje. Jo ilgas eilėraštis "John Brown's Body" pasidarė "best seller" ir laimėjo Pulitzer premiją.

NUBAUSTAS PIENININKAS

Pieninininkas Mihailas Goros Jugoslavijoje už neatsargų vairavimą buvo nubaustas sumokėti 6 svarus.

Kadangi Goros neturtingas, tai teismas nutarė padėti jam nugalėti piniginius sunkumus — per jį du mėnesius imti teismo tarnautojams pieną ir iš anksto išmokėti uždarbį.

KODĖL IŠŠAUKĖ UGNIAGESIUS

Devyniolikmetė Bogotos miesto gyventoja Dolores Quita buvo pakaltinta, kad be reikalo iššaukė gaisrininkus, nes jokio gaisro nebuvo.

Ji pasiteisino: įsimylėjo gaisrininką ir būtinai norėjo jį pamatyti uniformuotą.

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

proga sveikinu Šv. Mykolo parapijiečius, visuomenės veikėjus, draugus ir pažįstamus. Linkiu visiems sutartinai darbuotis, kaip parapijos darbuose, taip ir visuomeniniam veikime.

Kun. A. Valančius
Šv. Mykolo Parapijos
Klebonas

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime klientams, draugams ir pažįstamiems

GUŽAUSKAS BEVERLY HILLS FLORAL CO.
ANTANAS ir ALDONA GUŽAUSKAI
"KAS TIK ĮMANOMA GĖLĖSE"
2443 W. 63rd St. Tel. PRospect 8-0833

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
visiems savo mieliems pacientams, draugams ir pažįstamiems linki
DR. ALBINA PRUNSKIENĖ
2659 West 59th Street, Tel. RE 7-8818

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime visiems mūsų klientams ir draugams
EGG STORE
1924 West 59th Street, Tel. 471 1700
Chicago, Illinois, 60636
Čia gaunami Michigan vaisiai, daržovės, medus, kiaušiniai ir kiti produktai
Savininkai: ROBERT J. KUEHNLE ir SŪNUS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkiu visoms savo klientėms ir draugams
ARTISTIC BEAUTY SALON
Sav. VLADAS ANDRIJAUSKAS ir šukuotojos
2711 West 71st St., Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 6-1098

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime visiems savo kostumeriams
NAUROCKI PHARMACY
WALTER G. NAUROCKI, R. Ph., Ph. G.
2759 West 43rd Street Chicago, Illinois 60632
Tel. VIrginia 7-8344-45

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linkime visiems savo klientams ir draugams
RUDAUSKŲ ŠEIMA
UŽEIGA IR HOLLYWOOD SALĖ IŠNUOMAVIMUI
2419 W. 43rd St. Tel. VIrginia 7-9780

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
linkime mūsų draugams, klientams ir pažįstamiems.
A — J MEATS
PRIME CHOICE MĖSA — LIETUVIŠKOS DEŠROS
2433 West 69th St., Chicago, Ill. 60629, Tel. HE 6-6888
Sav. ANTANAS ir JERONIMAS PLIENIAI

A MERRY CHRISTMAS TO ALL OUR FRIENDS !
WEST LAWN SERVICE STATION
NORM & PAUL
Tuneups - Brakes - Mufflers - Tires - Wheel Balancing - Batteries
4425 W. 63rd Street, Chicago 29, Ill.
63rd and KENNETH
Phone POrtsmouth 7-9762

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
SAVO DRAUGAMS IR LANKYTOJAMS LINKI
ROCKWELL CLUB
ONA ir BALYS MULIOLIAI, savininkai
pradedant šampanu ir baigiant konjakais bei miduoliu.
VIETINIAI IR UŽSIENINIAI GĖRIMAI.
3950 So. Rockwell St. VIrginia 7-8413

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems lietuviams
ŠIMAITIS
REALTY, INSURANCE
2737 West 43rd Street, Telef. CLiffside 4-2390

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ linkime VISIEMS GEROS VALIOS LIETUVIAMS

Frank Zogas
FRANK ZOGAS, PRESIDENT

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue Chicago, Illinois 60632
Tel. — 254-4470

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linki draugams ir pacientams
DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
Tel. ofiso HE 4-5758 — Res. HI 5-3225

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkime visiems.
MARQUETTE FOODS
2943 W. 71st St., Chicago, Illinois — 60629
VIKTORAS ir EUGENIJA BAČINSKAI, sav.

Linksmų Šv. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ
savo Klijentams ir Draugams linki
LIEPAI IR PURTULIAI
CICERO LIQUOR HOUSE 4916 W. 14th Street
CICERO, ILL. 60650 TEL. TO 3-9518

Pasinaudokite Draugo „Classified" skyriumi.

PASKUTINĖS II VATIKANO SUSIRINKIMO DIENOS

M. KRUPAVIČIUS

1965 m. gruodžio 6 ir 7 d. buvo II Vatikano susirinkimo paskutinės sesijos darbų dienos. Jos baigtos Šv. Petro bazilikoje. Susirinkimo gi iškilmingas baigimas įvyko milžiniškoje prie bazilikos esamoje aikštėje.

Tai istorinės Bažnyčios datos. Paskutinės viešosios sesijos reikšmę ir svarbą lemia du faktai: paskelbimas dokumentų apie religinę laisvę ir apie Bažnyčią nūdieniame pasaulyje ir, antras, atšaukimas mestos prieš 900 metų ekskomunikos pravoslavijai. Šio antrojo įvykio svarbą sunku nusakyti ir nuspėti jo pasėkas.

Tarp Romos ir Bizantijos paveldėtojų pasiliko tie patys dogminiai skirtumai ir psichologinės kliūtys, bet sugriauta svarbiausioji siena, kuri skyrė abidvi Bažnyčias: abipusė ekskomunika, kuri buvo didžiosios schizmos tiesioginė priežastis. Vargiai gi žmonijos karta sulauks krikščionių vienybės realizavimosi. Bet kas žino. Padarytieji paskutiniais trimis metais žygiai į tą susivienijimą tokie netikėti ir tokie milžiniški, kad šis mano teigimas galės pasirodyti per daug pesimistinis.

Ekskomunikų atšaukimas

Po paskutiniųjų dokumentų nubalsavimo Krikščionių vienybės sekretoriato narys msgr. Villebrandas (dabar kardinolas) prancūzų kalba perskaitė katalikų Bažnyčios ir Konstantinopolio pravoslavų patriarchato bendrą deklaraciją apie abipusį ekskomunikos, mestos 1054 m., atšaukimą. Deklaracijoj apgailestaujami tie įvykiai, kurie privedė prie kalbamų ekskomunikų ir tų ekskomunikų pagimdytos skaudžios pasekos. Deklaraciją sutiko ilgas ir audringas susirinkimo narių rankų plojimas.

Po šv. Mišių, popiežiaus pagerbimo ir dokumentų paskelbimo vienas žymiausiųjų krikščionių vienybe besirūpinančių kard. Bea perskaitė lotynų kalba popiežiaus brevę-raštą, pavadintąji **Ambulate in dilectione**, skelbian tį ekskomunikų atšaukimą. Tuo metu patriarcho Atenagoro atstovas metropolitas Melitonas prisiartino prie popiežiaus sosto jo žiedui pabučiuoti ir kai jis priklaupė Paulius VI atsistojo, jį prikėlė ir tėviškai priglaudė prie širdies. Šis šiltas ir nuoširdus popiežiaus mostas susirinkimo buvo sutiktas taip pat audringu rankų plojimu. Tai buvo gyvas Pauliaus VI ir Atenagoro susutikimo Jeruzalėje atgarsis.

Kai šios džiugios ir jaudinančios apeigos vyko Romoje, tos pačios iškilmės vyko ir Konstantinopolio patriarcho sostinėj Fanaroje. Tose iškilmėse dalyvavo katalikų Bažnyčios delegacija, kuriai vadovavo Baltimorės kardinolas Shehanas. Ten taip pat pamaldų metu buvo perskaitytas apie tarpusavį ekskomunikų atšaukimą raštas. Jį perskaitė pats patriarchas Atenagoras. Iškilmėse dalyvavo minios pravoslavų ir katalikų. Tarpusavis ekskomunikų atšaukimas sukėlė miniose gyvą ir audringą entuziazmą.

Tačiau tas iškilmingas abipusis ekskomunikų atšaukimas ne nusako schizmos galo. Ji pasiliko, kaip buvusi. Ir gal negreit, kaip pirma esu minėjęs, ji užbaigs savo ilgą, negarbingą ir abiem pusėm žalingą gyvenimą. Jas atšaukė tik tų religijų vyriausi vadovai —Roma ir Konstantinopolis. Patriarchas Atenagoras yra vakarų pravoslavų patriarchas, jo kompetencija nesiekia visos va karų pravoslavijos, visų stačiatikių, kaip mes vadiname, arba ortodoksijos. Pravoslaviškoji Graikija pvz. jo net neįsileidžia, kaip patriarcho, į savo teritoriją. Į ją jis gali įvažiuoti tik kaip ekskursantas. Ji priešinga tam savo nepripažįstamo patriarcho pradėtam "flirtui" su Roma, ir smarkiai reaguoja prieš ekskomunikos atšaukimą.

Į II Vatikano susirinkimo užbaigos iškilmes atvyko Maskvos pravoslavų patriarcho igaliotinis, Leningrado metropolitas Nikodemas, kuris yra Maskvos patriarchato užsienio skyriaus vedėjas. Jis dalyvavo Šv. Petro bazilikoje ekskomunikų atšaukimo apeigose. Bet tuo klausimu jis neprasitarė nė vienu privačiu ar viešu žodžiu. Pravoslavija tyli. Kokį žodį ji tars, tik ateitis parodys. Ekskomunikų atšaukimas šiandien jokios praktiškos, realios reikšmės neturi, bet moralinės—labai didelės. Tai didelės istorinės reikšmės faktas.

Paskutiniųjų susirinkimo dokumentų paskelbimas

Kitas didelės reikšmės įvykis buvo susirinkimo paskutinių dokumentų paskelbimas viešojoje sesijoje: dekreto apie misijas, dekreto apie kunigystę, deklaracijos apie religinę laisvę ir konstitucijos apie Bažnyčią nūdieniame pasaulyje. Du pirmieji dokumentai, nors labai svarbūs ir jautrūs, didelių ginčų bent paskutiniuose svarstymuose nesukėlė. Jie buvo priimti beveik vienbalsiai. Iš 2400 balsuotojų atsirado tik 5 balsai prieš pirmąjį dokumentą ir 4 balsai prieš antrąjį.

Du gi paskutinieji dokumentai pačioj svarstymo pradžioj buvo susilaukę gana stiprios opozicijos. Tačiau, svarstant juos, opozicijos skaičius mažėjo. Balsuojant jįjį **non placet** pasisakė prieš ją 249 balsai, o balsuojant ją viešojoje sesijoje paskutinį kartą balsavusių prieš ją pasiliko tik 70. Beveik vienodai balsai pasidalino ir balsuojant konstituciją apie Bažnyčią nūdieniame pasaulyje. Iš 2391 dalyvio prieš balsavo tik 251, o viešojoje sesijoje tokių balsuotojų pasiliko tik 75. Visi čia minėtieji dokumentai buvo paskelbti be jokių pakeitimų, kaip buvo priėmęs susirinkimas.

Abu šie dokumentai yra milžiniškos reikšmės ir svarbos. Nė vienas buvusių susirinkimų tokių klausimų gal nebuvo svarstęs. Dabartinis susirinkimas pirmą kartą tokius klausimus išnagrinėjęs, suformulavo ir paskelbė pasauliui. Nereikia manyti, kad Bažnyčia pirmą kartą tais klausimais susirūpino. Vatikanas į šiuos klausimus turėjo atsakymų. Jie iš esmės nesiskyrė nuo dabar susirinkimo paskelbtųjų. Minimi dokumentai gal tik kiek platesni, nes apėmė ir tuos klausimus, kuriuos naujai gyvenimas iškėlė.

Bažnyčia nūdieniame pasaulyje susirinkimui buvo sunkus ir painus klausimas. Buvo sunkus ne tik dėl to, kad šį klausimą sprendė iš visų pasaulio kraštų suvažiavę dalyviai su įvairiomis pažiūromis ir patyrimais ir gyvenną įvairiose dažnai skirtingose sąlygose ir aplinkybėse. Be to, dar sunkumų sudarė ir tai, kad šio dokumento aprėptos nepastovaus charakterio problemos — nuolatos progresuojančios ir tuo būdu kintančios. Dėl tų aplinkybių minimas dokumentas, sakyčiau, netobulas ir turįs laikinojo pobūdžio, lyg būtų tik šiai dienai pagamintas, kol tas ar kitas jame išspręstas klausimas dėl savo nuolatinio progresavimo nepakeis savo veido. Tuomet Bažnyčiai teks tuo klausimu naujai pasisakyti.

Šis dokumentas tų klausimų progresavimui neuždarė vartų. Šių dokumentų formulavimas nusitęsė per visas susirinkimo sesijas. Jis išgyveno įvairių, kartais labai sunkių situacijų. Buvo momentų tokių sunkių, kad atrodė, jog jie pasaulio šviesos nepamatys. Bet baigėsi labai gražiai ir laimingai. Jie buvo susirinkimo

(Nukelta į 8 psl.)

LAIŠKAS

(Atkelta iš 5 psl.)

Kapitonas susimąstė. Po valandėlės jis ir vėl prašneko:

— Ne, ponai, mes turime daryti, ką galime. — Po to kreipėsi į adjutantą. — Rašyk raštą į vyr. būstinę ir mano vardu prašyk Fedę Kryty paleisti šventėms atostogų. Laišką prijunk prie rašto...

— — —

Kalėdų šventėms Fede parvyko namo. Jis parnešė truputį kon servuotos mėsos, truputį arbatos ir du svarus cukraus. Aptvarkė trobelės išorę, parnešė malkų iš miško. Motina nusišluostė ašaras. Jų trobelėj buvo gera, miela ir ramu. Kada visi susėdo prie Kūčių stalo, Petriukas negalėjo iškęsti nieko nesakęs.

— Aš žinau šį tą, — jis pradėjo, bet ir vėl sukando liežuvėlį ir dėkingomis akimis savo žvilgsnį nukreipė į kabantį ant sienos Išganytojo paveikslą...

Vertė *Pr. Alšėnas*

SEASON'S GREETINGS
and Best Wishes to One and All.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
COURTESY OF
MARZANO'S
128 Lanes — Open bowling anytime.
MARZANO'S MIAMI BOWL, 5023 So. Archer, LUdlow 5-8787
MARZANO'S CLEARING BOWL, 5533 W. 63rd St., LU 5-4200
Cocktail Lounges — Grills — Banquet Rooms.
AMPLE FREE PARKING
CHICAGO, ILLINOIS

MERRY CHRISTMAS. MAY THIS BLESSED SEASON BE FILLED WITH HOPE & CHEER FOR YOU & YOUR LOVED ONES.
COURTESY OF THE
SOVEREIGN OIL COMPANY
PETROLEUM PRODUCTS
6051 South Knox, Chicago, Illinois, Tel. REliance 5-5050

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
Courtesy of
M. P. SCHNELLER & ASSOCIATES, Inc.
Webster Street & Railroad, Montgomery, Illinois, Phone 892-7961

BEST WISHES TO ONE AND ALL FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR
COURTESY OF
BEARSE MANUFACTURING CO.
3815 W. Cortland St., Chicago, Ill. BEImont 5-8710

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
COURTESY OF
CRAWFORD AUTO PARTS
6425 South Pulaski Road, Chicago, Illinois — Tel. REliance 5-3388

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
Courtesy of
District Furniture and Appliances, Inc.
4501 South Pulaski Rd., Chicago, Illinois — Phone 254-4700

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
Courtesy of the
TOWNSEND COMPANY
(T-R-S DIVISION)
6600 Oak Park Avenue Chicago, Illinois Phone 735-1134

BEST WISHES TO ONE AND ALL ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
COURTESY OF
EVERGREEN POPCORN AND CARAMEL SHOP
95th and Western (Evergreen Plaza), Chicago, Ill. — Tel. 857-9369
ATTENTION! With every purchase of a 1 lb. bag of Caramel Corn at 89c you will receive a free box of popcorn or ice cream cone — with this coupon ad.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
Courtesy of the
SPECIAL TOOL ENGINEERING CO.
4539 South Knox Avenue, Chicago, Illinois Tel. POrtsmouth 7-6690

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
Courtesy of
PURE-NAP PRODUCTS, INC.
Manufacturers of sanitation products for Rest Rooms
4358 South Knox Avenue, Chicago, Illinois Tel. REliance 5-4520

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
COURTESY OF
MURPHY MOTORS, INC.
— FACTORY AUTHORIZED —
FORD SALES and SERVICE (Ford City Shopping Center)
4424 West 77th Street, Chicago, Illinois Phone 581-5858

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
Courtesy of the
MODELL FUNERAL HOME
5725 South Pulaski Road, Chicago, Illinois Tel. POrtsmouth 7-4730

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
COURTESY OF
CHARLES CONTINENTAL HOUSE
Salad Bar — Lounge — Entertainment Nightly — Capacity up to 300
Banquet Halls For Meetings, Weddings, Parties, etc.
5400 So. Cicero Avenue, Chicago, Illinois Tel. REliance 5-6600

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
COURTESY OF
Serviceall Plumbing, Heating & Sewer Co.
Blocked sewers cleaned, repaired, power rodded. Range & boiler repairs
2825 West 59th Street, Chicago, Illinois Phone 476-4600

MERRY CHRISTMAS. MAY THIS BLESSED SEASON BE FILLED WITH HOPE & CHEER FOR YOU & YOUR LOVED ONES.
COURTESY OF THE
C AND S BUILDERS
FOR ESTIMATES: TEL. PORTSMOUTH 7-2090
4243 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS

MERRY CHRISTMAS. MAY THIS BLESSED SEASON BE FILLED WITH HOPE & CHEER FOR YOU & YOUR LOVED ONES.
COURTESY OF THE
BOULEVARD EMPLOYMENT SERVICE
6240 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. For information phone 778-1545

Best Wishes To Our Many Friends For a Holy Christmas & Blessed New Year.
Courtesy of
TOWN AUTO REBUILDERS
PHONE 735-3232
4550 W. 63rd St., Chicago, Ill.

MAY THE JOY AND PEACE OF CHRISTMAS BE WITH YOU
Courtesy of
GRANNY'S PANCAKE HOUSE
(Under New Management)
PHONE — 458-9688
6250 South Harlem Avenue
SUMMIT, ILLINOIS

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
ALL-A-MATIC TRANSMISSIONS
5243 South Archer Avenue
TEL. 581-3442

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND ASSOCIATES ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY.
From the
REEDER SHEET METAL WORKS
PORTSMOUTH 7-7100
4621 W. 63rd St., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO MY FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY.
Courtesy of
Dan's Barber Shop
PHONE — 767-5901
4020 West 55th Street, Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of the
SOUTHWEST FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N
TEL. — 436-4600
3525 W. 63rd St., Chicago, Illinois

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Compliments of
PARLENBEY, INC.
TEL. FACULTY 3-1670
326 Park, Clarendon Hills, Ill.

BEST WISHES TO ONE AND ALL ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
OGWIEJA FUNERAL HOMES
4256 S. Mozart 2878 S. Throop
Chicago, Illinois Tel. VI 2-1070

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
AIRPORT ELECTRIC CO.
Phones: RE 5-5757; PO 7-3248
6342 S. Central Ave., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY.
From the
Republic Bank of Chicago
6501 So. Pulaski Rd., Chicago, Ill.
TEL. 581-4500

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
Midway Pharmacy
4324 W. 63rd St., Chicago, Illinois
Tel. PO 7-9155

BEST WISHES TO ONE AND ALL ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
MUSHROOM GROWERS ASS'N SALES
TEL. HAymarket 1-7088
18 So. Water Market, Chicago, Ill.

BEST WISHES TO MY MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
DR. PAUL A. ROSBOROUGH
1750 E. 87th Street, Chicago, Ill.
TEL. SO 8-0600

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
Bartecki's Pharmacy
Expert Prescription Service
TEL. REliance 5-5868
4259 W. 63rd St., Chicago, Ill.

BEST WISHES ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
A. J. TRELA ROOFING CO.
ROOFING AND SIDING
FOR ESTIMATES GR 6-4318
6604 So. Hermitage
CHICAGO, ILLINOIS

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
DAD'S CLOTHES CARE
PROSPECT 8-9120
2619 W. 63rd St., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY.
Courtesy of
SAKEENY HAIR STYLISTS
For Appointment BE 3-8700
1832 West 95th St., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
KEELER FOOD & LIQUOR STORE
4158 W. 63rd St., Chicago, Illinois
TEL. PO 7-9870

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS. ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
R. O'Brien & Sons Co., Inc.
FRONTIER 6-1212
4224 South Racine, Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
KIRBY SHEET METAL WORKS
Tel. — 247-6477
4209 S. Western, Chicago, Illinois

BEST WISHES TO MY FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
Joe's Barber Shop
4344 W. 63rd Street
TEL. 767-9520

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
VALIANT RESTAURANT
Serving the finest food
Phone 422-0345
7844 So. Cicero Ave. Chicago, Ill.

BEST WISHES TO MY FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
RICHARD CANMAN INSURANCE
Tel. WA 2-0400 Chicago Illinois
175 West Jackson Blvd.

BEST WISHES FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR
TOSCANA BAKERY
TEL. DIVERSEY 8-5576
2130 North Sheffield Ave.
CHICAGO, ILLINOIS

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
From the
ELECTRONIC CONTROL SERVICE CO., INC.
Radio & Television Service
PHONE — 582-5110
4120 W. 63rd St., Chicago, Illinois

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of the
E and R Auto Service
TEL. WAlbrook 5-8314
6434 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Best Wishes To Our Many Friends For a Holy Christmas & Blessed New Year.
Courtesy of
WAX N' SHINE
Automobile Cleaning and Polishing
PHONE — 586-9800
6349 W. 63rd St., Chicago, Illinois

SEASON'S GREETINGS AND BEST WISHES FOR THE NEW YEAR TO OUR MANY FRIENDS
From the
Suburbanite Bowl, Inc.
TEL. WOODLAND 8-2200
18 W. 251 Ogden, Westmont, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
MARQUETTE PARK SERVICE STATION
TEL. LU 2-4433
Complete Auto Service
3655 W. 63rd St., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
Egan Funeral Home
3700 W. 63rd. Chicago, Ill.
LU 2-2000

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY.
Courtesy of
ROBIN'S ARROW AUTO SUPPLY, INC.
WALBROOK 5-6400
2755 W. 63rd St., Chicago, Ill.

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
Park Lawn Pharmacy, Inc.
PHONE — 735-6221
4324 W. Marquette Rd., Chicago

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY.
Courtesy of
CARDINAL TOOL AND MANUFACTURING CO.
2665 Mannheim Road,
Des Plaines, Ill. Tel. 827-8181

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
Solo Cup Company

BEST WISHES TO OUR MANY FRIENDS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of the
PARK ROLLER RINK
Skates and Equipment
For Party Reservations —
TEL. TRINITY 2-8953
16th & Sheridan Rd. Zion, Ill.

BEST WISHES TO MY FRIENDS AND PATRONS ON THIS HOLY CHRISTMAS DAY
Courtesy of
MAC'S SHELL SERVICE
Complete auto and towing service
TEL. REliance 5-1668
4125 W. 63rd St., Chicago, Illinois

Merry Christmas. May this blessed season be filled with hope and cheer for you and your loved ones.
COURTESY OF THE
SKYVIEW RESTAURANT
OPEN 24 HOURS — PHONE 767-1896 — A Complete Menu of Fine Foods
FAMILY DINING ALL DAY SUNDAY — AMPLE PARKING
4801-03 West 63rd Street, corner Cicero Ave. — Chicago, Illinois

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
COURTESY OF
Golden Ox Restaurant South, Inc.
FOR RESERVATIONS: PHONE 735-0400.
4358 West 51st. Street, Chicago, Illinois

BEST WISHES TO ONE AND ALL FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
Courtesy of
A FRIEND

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS FOR A HOLY CHRISTMAS AND A BLESSED NEW YEAR.
COURTESY OF
LORRAINE'S BAKERY
FRESH BAKED GOODS DAILY
3958 W. 63rd St., Chicago, Ill., POrtsmouth 7-1288

Hebrone 1969 metais. Vietiniai gyventojai arabai. Nuotr. J. Venckaus, S.J.

PASKUTINĖS II VATIKANO SUSIRINKIMO DIENOS

(Atkelta iš 7 pusl.)

dalyvių priimti entuziastiškai ir karštu rankų plojimu.

Šios paskutiniosios sesijos metu popiežius su devyniais kardinolais ir 15 arkivyskupų bei vyskupų koncelebravo šv. Mišias. Po Evangelijos popiežius Paulius VI pasakė lotyniškai trumpą pamokslą. "Dievo, kuris tapo žmogum, religija susitiko su žmogaus, kuris tapo Dievu religija, kalbėjo pamokslininkas. Ir kas atsitiko? Trynimasis, kova, anatema? Visa tai galėjo įvykti, bet neįvyko... Beribė simpatija žmogui apglėbė visą susirinkimą." Šiais žodžiais popiežius, charakterizuodamas susirinkimo darbų dvasią, stipriai užakcentavo susirinkimo žmonijos meilę, jo norą tarnauti tai žmonijai ir pasauliui ir pareiškė savo stipriai optimistinį tikėjimą pasaulio laimingu vystymusi. Iškilmingos šv. Mišios buvo baigtos atgailos apeigomis. Visi susirinkimo dalyviai suklaupę atkalbėjo maldas, prašydami Dievą dovanoti jų padarytas susirinkimo darbų metu klaidas ir nusikaltimus Dievui ir žmonėms. Atgiedotas **Te Deum laudamus** užbaigė II Vatikano susirinkimo darbus.

Gruodžio aštuntosios iškilmės

Gruodžio 7-tąją susirinkimo užbaigtuvės buvo tik šeimyniško pobūdžio, tik susirinkimo dalyviams. Gi gruodžio 8, Nekalto Švč. Mergelės Prasidėjimo šventėj, užbaigtuvių iškilmės buvo **urbi et orbi** — miestui ir pasauliui, senųjų laikų kalba kalbant. Romos galybės laikais visi žinojo, kad Romos žodyno **urbs** nereiškia bet kurį miestą, bet tik Romą. Ir šiandien formulė **urbi et orbi** reikia suprasti Romai ir pasauliui.

Gruodžio 8 užbaigtuvės buvo surengtos visu romišku iškilmingumu ir išdidumu. Jos buvo iškeltos iš Šv. Petro bazilikos, kurioje vyko susirinkimo darbai, į didžiulę aikštę prie bazilikos. Buvo graži, saulėta ir šilta diena. Lyg patsai dangus būtų norėjęs toms iškilmėms pritarti. Toj milžiniškoj aikštėje susitelkė kelių šimtų tūkstančių iš visų pasaulio kraštų suvažiavusių žmonių. Šimtai žurnalistų gavo tribūną Berninio kolumnadoj. Atskiros tribūnos buvo parengtos 90 valstybių atsiųstiems į tas iškilmes delegatams, susirinkimo stebėtojams, auditoriams ir ekspertams.

Pusę vienuoliktos V. siauru koridorium prasidėjo susirinkimo dalyvių vyskupų ir arkivyskupų, po jų kardinolų ir patriarchų eisena. Eisenos gale pasirodė ir Paulius VI neštuvuose — **sedia gestatoria**. Visi susirinkimo dalyviai baltomis kapomis ir mitromis. Jiems tribūna buvo parengta prieš bazilikos fasadą. Vyskupų eisenoje buvo jau ir trys lietuviai vyskupai.

Šv. Mišioms altorius buvo parengtas pačiame aikštės viduryje tarp akies sunkiai apimamos suvažiavusiųjų minios. Šv. Mišias laikė tik vienas popiežius Paulius VI. Po Evangelijos jis pasakė trumpą homiliją — pamokslą. Kalbėjo itališkai. Tarp kita ko popiežius savo pamoksle sveikino visus ir kiekvieną atskirai, "kurie jį pažįsta ir kurie nepažįsta, kurie jį gerbia ir kurie jam kovą skelbia, kurie jo pasveikinimą priims ir kurie jo nepriims... Bažnyčiai niekas nėra svetimas, niekas nėra išskirtas, niekas nėra tolimas..."

Popiežiaus žodžiai šiuo atveju buvo skiriami ne susirinkimui, bet **urbi et orbi** — visam pasauliui, katalikiškam ir nekatalikiškam, tikinčiam ir netikinčiam. Jo žodžiai jaudinančiai dvelkė žmogaus ir žmonijos meile ir noru jiems tarnauti. Prie šv. Komunijos priėjo iš kiekvieno kontinento po vieną vaiką. Po šv. Mišių popiežius pašventino kertinį akmenį statysimai vienoj Romos priemiesčių parapijos bažnyčiai Motinos Mergelės Marijos garbei.

Visai netikėtai ir nelauktai šiose iškilmėse buvo paskaityti septyni Šv. Tėvo ir susirinkimo atsišaukimai (prancūziškai vadinami proclamation), skirti valdantiems, intelektualams ir mokslininkams, menininkams, moterims, darbininkams, pavargėliams, ligoniams ir kenčiantiems, pagaliau — jaunimui. Jie suredaguoti Bažnyčios konstitucijos dvasioje.

Jie buvo skaitomi prancūzų kalba vieno kardinolo, lydimo kitų dviejų kardinolų ir kelių tos kategorijos žmonių, kuriems tas atsišaukimas buvo adresuojamas. Po jo paskaitymo tos kategorijos atstovai ėjo prie šv. Tėvo sosto, kur gaudavo iš jo rankų atsišaukimo raštą. Taip pvz. atsišaukimą, skirtą valdantiems, skaitė Lillio kardinolas Lienartas. Jam asistavo keli diplomatai ir vienas Jungtinių Tautų atstovas.

Atsišaukimą intelektualmas ir mokslininkams skaitė kard. Leger'as, kuriam asistavo du prancūzai — Jokūbas Maritainas ir Jonas Gitton'as ir vienas lenkas — susirinkimo auditorius Steponas Sviežavskis.

Jokūbas Maritainas, didžiausias mūsų laikų filosofas, pelnytai vadinamas 20 amž. Akviniečiu. Sudarė jaudinantį vaizdą jų prisiartinimas prie popiežiaus pasiimti jiems skirto rašto. 83 m. amžiaus J. Maritainas priklaupė prie popiežiaus sosto. Popiežius atsistojęs jį prikėlė ir priglaudė prie savo krūtinės.

Belgijos primas kard. Suenensas skaitė raštą, skirtą menininkams. Jam asistavo trys didžiausi Italijos menininkai-architektas Nervi, kompozitorius Malipiero ir poetas Ungareti.

Skirtą pavargėliams, ligoniams ir kenčiantiems raštą perskaitė kardinolas patriarchas Meouchi, kurį lydėjo kardinolai Višinskis ir Tatsuo Doi, o iš liečiamos kategorijos žmonių vienas luošas vyskupas ir aklas pasaulietis, kurį vedė jo ištikimas šuo. Dar kiek anksčiau kard. Tisserantas pranešė, kad Šv. Tėvas, norėdamas pagerbti susirinkimą, paskyrė 90,000 dolerių labdaros reikalams Izraeliui, Argentinai, Indijai, Pakistanui ir Kambodijai.

Pagaliau generalinis susirinkimo sekretorius arkivysk. Felici perskaitė popiežiaus brevę apie susirinkimo pabaigą ir uždarymą. Pabaigus ją skaityti iš penkių kontinentų penki vyskupai atgiedojo vadinamą acclamazione. Tai sena giesmė, kuri tradiciškai giedama nuo penktojo amžiaus Chalcedono susirinkimo uždarant vis. susirinkimus. Toji giesmė baigiama tikėjimo išpažinimu ir pasižadėjimu ištikimai vykdyti susirinkimo nutarimus.

Šios iškilmės buvo baigtos Pauliaus VI palaiminimu **urbi et orbi**. Popiežius 1 val. 25 min. grįžo į savo apaštališkuosius rūmus, lydimas susirinkusių minių, audringų **e viva** — tegyvuoja ir rankų plojimo.

Hebrono arabės moterys nesiduoda fotografuojamos — slepia savo veidus. Nuotr. J. Venckaus, S. J.

AIŠKIEJI SAPNAI

Iki šio laiko mokslininkams nepasisekė išaiškinti, kas yra sapnai, kodėl jie kyla ir koks procesas vyksta žmogaus smegenyse, kada jis sapnuoja. Aplamai paėmus, sapnai neturi nieko bendro su žmogaus gyvenimu, bet yra sapnų, vadinamų aiškiųjų, kurie lyg įspėja kurį nors žmogaus būsiantį atsitikimą.

Ir Šv. Rašte randame atsitikimų, kai Dievas per sapną kam nors yra apreiškęs. Tėvas Pijus ne kartą per sapną yra daugeliui pasirodęs. Tai aiškieji sapnai.

Dievas Nojui pranešė apie pasaulinį tvaną, liepė jam pasistatyti laivą ir į jį palįsti gyvulių veislei.

Panašus atsitikimas įvyko prieš trejetą metų Brazilijoje. Kaimietis Andrade susapnavo, kad per jo kaimą einantis upelis staiga išsiliejo ir visą kaimą apsėmė vandeniu. Apie šį sapną jis niekam nepasakojo, bet nusipirko didelį laivą, jį atvilko į kaimą ir čia pastatė. Kaimo gyventojams buvo gardaus juoko nes niekam nebuvo aišku, kam reikalingas ant žemės laivas

Praėjus trims metams, vieną dieną pradėjo nepaprastai lyti, staiga iš kalnų upelių išsiveržė milžiniška srovė vandens, kuris staiga apsėmė visą kaimą. Andrades laivo dėka gyventojai išsigelbėjo.

Žinomas prancūzų artistas Champmesle vieną naktį susapnavo savo mirusią motiną, kuri prašė jo, kad jis ateitų pas ją ten, kur ji dabar yra. Artistas papasakojo sapną savo draugams. Šie jį bandė nuramint sakydami, kad sapnais nereikią tikėti. Po kelių dienų artistas nuėjo pas savo klebona, davė jam 100 frankų ir prašė atlaikyti šv. Mišias už savo mirusią motiną, o antras mišias už žmoną. Kadangi už mišių atlaikymą imdavo tik po 30 frankų, klebonas norėjo jam duoti grąžos iš 100 frankų. Bet artistas grąžos neėmė ir pasakė, kad klebonas grąžą pasilaikytų trečioms mišioms. "Trečioms mišioms?" — paklausė klebonas. "Taip, už mane, nes netrukus jas aš pats išklausysiu iš aukštybių". Klebonas pakraipė galvą ir grąžą įdėjo į vargšams šelpti dėžutę. Artistas, išklausęs dvejas mišias už motiną ir žmoną, grįžo į namus. Pakelyje jis sutiko keletą savo draugų su kuriais linksmai pasikalbėjo ir jį pakvietė pas save pietums. Deja, artistui pietų valgyti jau neteko. Linksmo pasikalbėjimo su draugais metu artisto širdis nustojo plakusi ir jis vietoje krito negyvas. Klebonas turėjo atlaikyti trečiąsias mišias. **K. Kl.**

ŠV. TĖVAS APIE NAUJAS APEIGAS

Popiežius Paulius VI-sis kalbėjo apie Bažnyčios apeigų prasmę. Per 400 metų, nuo Tridento Susirinkimo laikų, katalikų Bažnyčioje vartotos šv. Mišių apeigos, nuo pirmojo Advento sekmadienio, Italijoje ir kai kuriuose kituose kraštuose, pradėtos aukoti nauja, pakeista tvarka. Pakeitimai neliečia šv. Mišių esmės, tik jų išorinę formą. Įvedama žmonių vartojamoji kalba, įgalinanti visus pilnai suprasti šv. Mišių esmę, ir aktyviai dalyvauti eucharistinėje liturgijoje. Kai kuriuose kraštuose, kaip Lietuvoje, kol bus parengti nauji šv. Mišių tekstų vertimai, leidžiamos vartoti senosios šv. Mišių apeigos. Jos bus pakeistos tik vietos vyskupų konferencijai nutarus. Šventasis Tėvas ragino visus tikinčiuosius aktyviai dalyvauti naujose šv. Mišių apeigose, ištikimai vykdant naujuosius liturginius potvarkius. Vatikano radijas kiek vieną sekmadienį 9:30 val. Lietuvos laiku naująsias šv. Mišių apeigas perduoda lietuvių kalba, 10:30 lotynų ir 11:30 italų kalbomis.

Linksmiausių Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų Visiems Lietuviams Linkime.

Chicagos Lietuvių Suvalkiečių Draugija, Valdyba ir visi Draugijos Nariai-narės

Linksmų Kalėdų
Linkime visiems savo klientams ir draugams
Julius ir Theodora
KUZAI
WHOLESALE MEAT DISTRIBUTOR
6840 S. Artesian
Chicago 29, Illinois
WAlbrook 5-8744

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų Švenčių proga sveikiname visus mūsų draugus ir pažįstamus ir linkime visiems kuo didžiausio džiaugsmo ir laimės asmeniškame gyvenime.

Tegu Naujieji Metai priartina laisvę Tėvų kraštui ir tegu išsipildo mūsų visų troškimai.

Mr. & Mrs. Anthony J. Rudis

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
IR LAIMINGŲ NAUJŲ 1970 METŲ
LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS.

PETER P. KEZON
President

KAJ. KAVALČIKAS
Real Estate Direktorius

VACEK & COMPANY, INC.
REAL ESTATE—INSERTANCE
1751 West 47th Street, Chicago, Illinois 60609
Telef.: YArds 7-3895 — HEmlock 4-2412

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
— LINKI —
Doctor Walter Swiatek
OPTOMETRIST
2209 WEST CERMAK RD. VIRGINIA 7-6592
CHICAGO 8, ILLINOIS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Nuoširdų sveikinimą ir linkėjimą siunčia Cicero lietuviams ir visiems bičiuliams Čikagoje ir kitur

ŠV. ANTANO PARAPIJOS KUNIGAI:
Klebonas J. STANKEVIČIUS
Prelatas IG. ALBAVIČIUS
J. VYŠNIAUSKAS
A. JUŠKA
J. LECHAVIČIUS
A. VILKAITIS

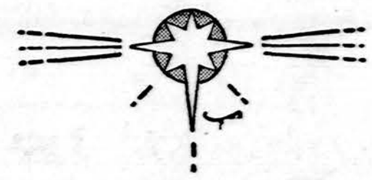

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
PROGA SVEIKINU PARAPIJIEČIUS, DRAUGUS IR DIENRAŠTĮ "DRAUGĄ".
KUN. IGNAS URBONAS
Šv. Kazimiero parapijos klebonas,
Gary, Indiana
Phone — 882-1171

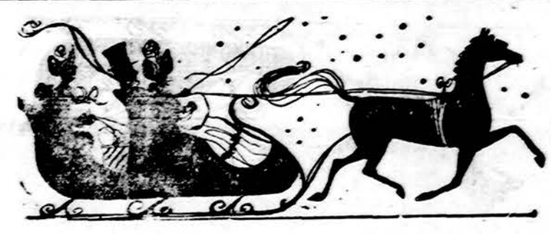

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linki Taupytojams ir Skolintojams

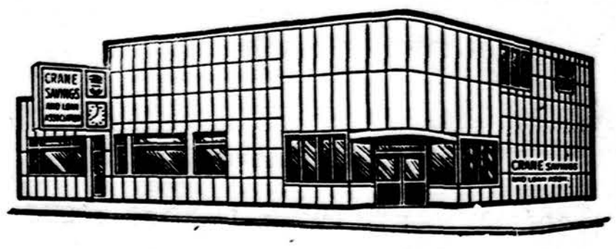

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N.
2555 W. 47th St. B. R. PIETKIEWICZ, President
LA 3-1083

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
linkime visiems mūsų klientams, giminėms, draugams ir pažįstamiems.
PARAMA
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE
2534 West 69th St. Tel. RE 7-3332
Sav. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
visiems draugams ir klientams linki
ANTANAS VASILIAUSKAS
MAISTO KRAUTUVE
1345 So. 49th Ave. Cicero 50, Ill.
TEL.: TOWNHALL 3-2834